

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Lniano na lata 2016-2023

Projekt

Listopad 2016 r.

Zamawiający:

Urząd Gminy Lniano

ul. Wyzwolenia 7
86- 141 Lniano
T (052) 33 23 002,
(052) 33 23 021,
T/F (052) 33 23 203

Wykonawca:

Dorfin Grant Thornton Frąckowiak sp. z o.o. sp. k.

ul. Głowackiego 20
87-100 Toruń
T +48 56 657 55 91
F +48 56 475 45 47
www.GrantThornton.pl
Member of Grant Thornton International Ltd

Spis treści

Wstęp.....	4
Rozdział 1. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	8
1.1. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami krajowymi.....	9
1.2. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi.....	10
1.3. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi.....	12
Rozdział 2. Uproszczona diagnoza gminy Lniano.....	14
2.1. Położenie geograficzne i podział administracyjny.....	14
2.2. Sfera społeczna.....	14
2.3. Przedsiębiorczość.....	18
2.4. Sfera środowiskowa.....	19
2.5. Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura techniczna.....	20
Rozdział 3. Obszar zdegradowany gminy.....	22
3.1. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej.....	22
3.1.1. Sołectwa położone w północnej części gminy.....	22
3.1.2. Sołectwa położone we wschodnio-centralnej części gminy.....	25
3.1.3. Sołectwa położone w zachodniej części gminy.....	27
Podsumowanie.....	28
1.2. Analiza sołectw, w których zidentyfikowano problemy społeczne pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach.....	29
Podsumowanie.....	31
Rozdział 4. Obszar rewitalizacji gminy.....	32
Rozdział 5. Diagnoza obszaru rewitalizacji.....	35
5.1. Siemkowo.....	35
5.2. Ostrowite.....	42
5.3. Mszano.....	48
Rozdział 6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	53
Rozdział 7. Cele rewitalizacji i kierunki działań.....	54
Rozdział 8. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	56
Rozdział 9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	67
Rozdział 10. Partycypacja społeczna w Lokalnym Programie Rewitalizacji.....	73
Rozdział 11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/ przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	77
Rozdział 12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji.....	80
Rozdział 13. System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian.....	84
Rozdział 14. Wykaz niezbędnych opinii.....	86
Spis tabel.....	87
Spis schematów.....	87
Spis wykresów.....	88
Spis map.....	88

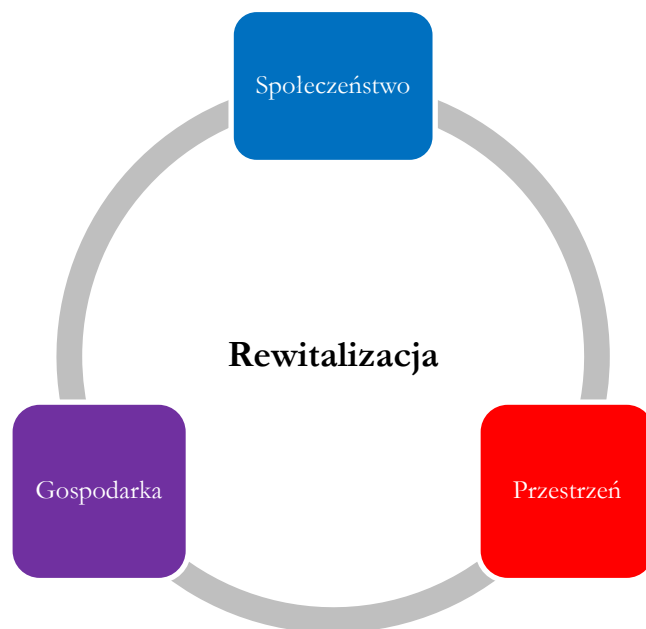
Wstęp

Rewitalizacja, czyli proces odnowy obszarów uznanych za zdegradowane, prowadzony jest na podstawie programu rewitalizacji. Jest to wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, infrastrukturalnej, którego celem jest wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. Program jest podstawą do ubiegania się o środki na rewitalizację, m. in. z funduszy unijnych.

Taką funkcję spełnia niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Lniano, który jest dokumentem nowym, przygotowanym w oparciu o przepisy ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. oraz na podstawie „Wytucznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” oraz „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”.

Ramy prawne dla rewitalizacji w Polsce wyznacza ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku. Określa ona zasady oraz tryb przygotowania, koordynowania i tworzenia warunków do prowadzenia i oceny rewitalizacji. Zapisy ustawy porządkują dzisiejsze pojmowanie rewitalizacji, rozumianej jako przedsięwzięcie całościowe, integrujące działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z mieszkańcami obszaru rewitalizacji, w sposób zaplanowany oraz kompleksowy.

Schemat 1. Proces rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne.

W perspektywie finansowej 2014-2020 rewitalizacja będzie dotyczyć zarówno **terenów miejskich, jak i wiejskich**. Głównym jej celem powinno być trwale podniesienie **jakości życia**

na obszarze zdegradowanym. Kierunki działań rewitalizacyjnych wyznacza Krajowa Polityka Miejska 2023, która wskazuje, że w obecnym okresie programowania 2014-2020 rewitalizacja nie może być postrzegana, tak jak do tej pory, jedynie jako remont, modernizacja czy odbudowa. Powinna ona **łączyć działania** w sposób kompleksowy tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego, związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem.

Istotne jest, aby **projekty społeczne stanowiły punkt wyjścia i były nieodłącznym elementem procesów rewitalizacyjnych**. W obecnej perspektywie finansowej nie dopuszcza się realizacji tylko i wyłącznie wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. Projekty te będą mogły zostać zrealizowane w ramach szerszej koncepcji, uzupełniając do działań społecznych tzw. „miękkich”. Istotnym elementem procesu rewitalizacji jest **partycypacja społeczna**, obejmująca przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, poprzez których rozumie się mieszkańców gminy, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego.

Prowadzenie procesu rewitalizacji wiąże się z koniecznością wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji.

Obszarem zdegradowanym jest obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto występuje na nim co najmniej jedno z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Na podstawie przeprowadzonej analizy do obszarów zdegradowanych na terenie gminy Lniano zaliczono sołectwa: **Mszano, Mukrz, Ostrowite oraz Siemkowo**.

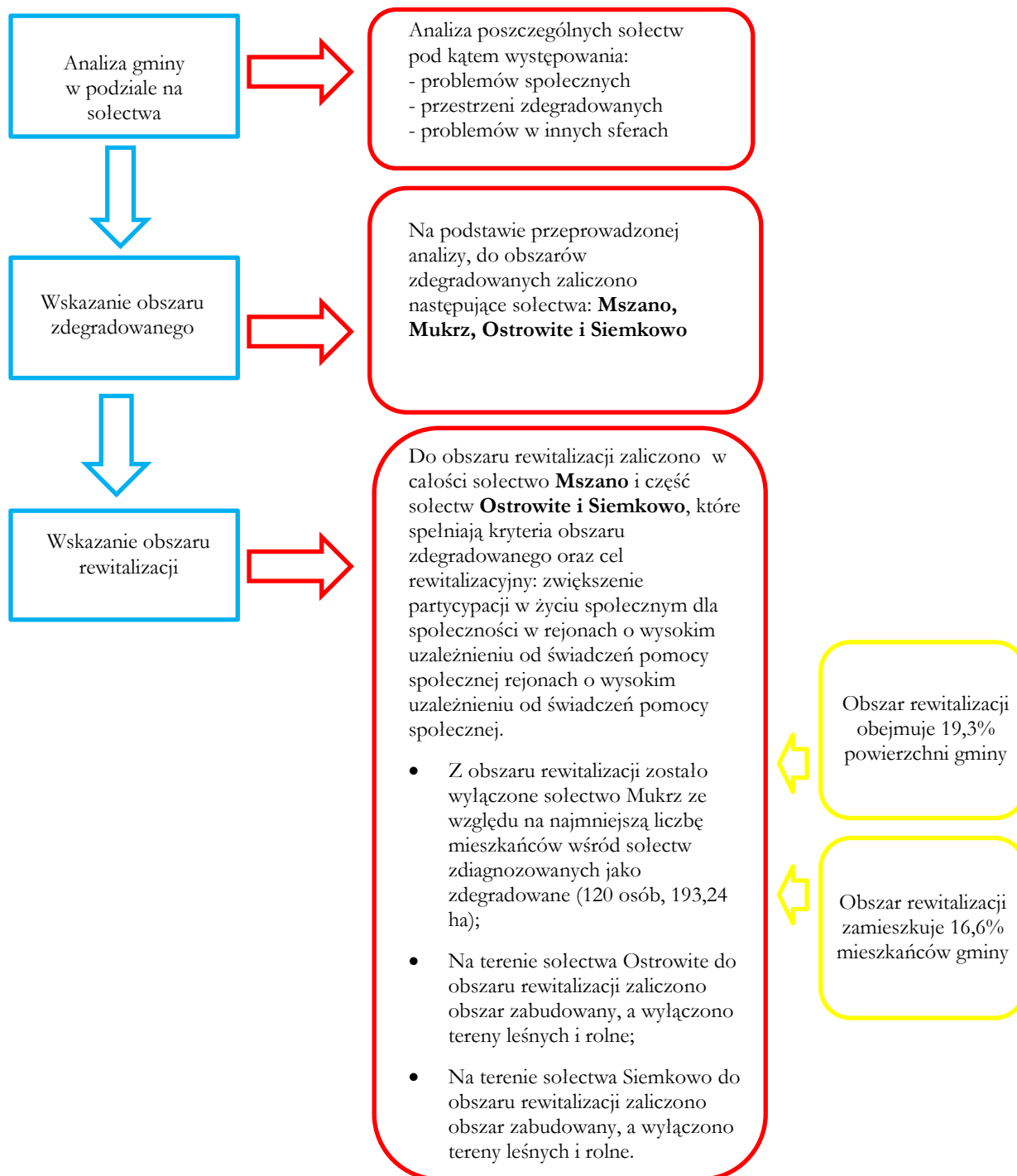
Obszar rewitalizacji wyznacza się jako całość lub część obszaru zdegradowanego i opracowuje dla niego Lokalny program rewitalizacji. Jako obszar rewitalizacji w Gminie Lniano wyznaczono w całości sołectwo **Mszano** i w części sołectwa **Ostrowite i Siemkowo**.

Przeprowadzenie dokładnej analizy sytuacji społeczno-gospodarczej wyznaczonych obszarów pozwoliło na zdiagnozowanie problemów i potencjałów występujących na poszczególnych obszarach. Umożliwiło to określenie kierunków rozwoju na najbliższe lata i zaplanowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które pozwolą na osiągnięcie postawionych celów. Gmina planuje prowadzenie działań rewitalizacyjnych i chce pozyskać na ten cel środki unijne.

W celu osiągnięcia zaplanowanych rezultatów opracowany został niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji gminy Lniano, zawierający i określający w szczególności: szczegółową diagnozę obszaru zdegradowanego, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz szacunkowe ramy finansowe programu rewitalizacji.

Sposób wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w Gminie Lniano przedstawia poniższy schemat.

Schemat 2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze Gminy Lniano

Źródło: *Opracowanie własne.*

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Lniano na lata 2016-2023 został wypracowany we współpracy z lokalną społecznością zarówno na etapie diagnozowania, jak i opracowywania dokumentu. Konsultacje społeczne nie tylko towarzyszyły procesowi wyznaczenia obszaru rewitalizacji i przygotowaniu programu, ale też były jednym z elementów współtworzących program. Prace nad programem były prowadzone w ścisłej współpracy z interesariuszami rewitalizacji tj. przede wszystkim lokalną społecznością, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami.

Niniejszy dokument ujmuje działania w sposób kompleksowy, tj. planuje realizację przedsięwzięć współfinansowanych z różnych środków (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz innych środków publicznych), tym samym nie pomija aspektu społecznego oraz gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego.

Program zawiera propozycje różnorodnych działań, które zapewniają, że zostanie osiągnięta kompleksowość interwencji. Program koncentruje swoją interwencję na tych obszarach gminy, które w największym stopniu są dotknięte występowaniem problemów oraz negatywnych zjawisk, a dodatkowo w części wiejskiej ogranicza się do obszarów faktycznie zamieszkiwanych.

Zaplanowane projekty i przedsięwzięcia wykazują się komplementarnością w wymiarze przestrzennym, problemowym oraz proceduralno-instytucjonalnym.

Rozdział 1. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Lniano został opracowany na podstawie **art. 18 ust.2 pkt. 6 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie lokalnym**. Wykazuje on powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, które zostały wskazane na poniższym schemacie.

Schemat 3. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Poziom krajowy	Poziom regionalny	Poziom lokalny
Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 Założenia	Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lniano
Krajowa Polityka Miejska 2023	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Strategia Rozwoju Gminy Lniano
Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Lokalną Strategię Rozwoju dla obszaru Lokalnej Grupy Działania „Gminy Powiatu Świeckiego”.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lniano
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2023	
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Świeckiego	
Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społ. i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społ. i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020	Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	
Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020		

Źródło: Opracowanie własne.

1.1. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami krajowymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 Założenia	Zapisy zawarte w Narodowym Planie Rewitalizacji definiują rewitalizację jako wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji. Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z powyższym celem.
Krajowa Polityka Miejska 2023	Polityka miejska jest adresowana do wszystkich polskich miast i ich obszarów funkcjonalnych. Wyznacza ona kierunki działań rewitalizacyjnych i wskazuje, że najbardziej zaawansowanym procesem przemian jest kompleksowa rewitalizacja, realizowana na obszarach zdegradowanych, odnosząca się do konkretnego, wyznaczonego w oparciu o obiektywne kryteria, terytorium i łącząca wysiłki różnych podmiotów, których suma ma spowodować trwale ożywienie społeczne i gospodarcze obszaru, zwiększenie jego atrakcyjności dla mieszkańców i przedsiębiorców oraz poprawę jakości życia. W ten sposób należy wypracować przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i powstające we współpracy z lokalną społecznością. Lokalny Program Rewitalizacji wykazuje spójność z opisanymi wyżej kierunkami działań.
Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju to dokument określający główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej. Głównym celem dokumentu jest wytyczenie i charakterystyka działań skierowanych ku poprawie, jakości życia Polaków i rozwoju Polski na tle Unii Europejskiej. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z następującymi celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju: Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state” Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Dokument wyznacza najważniejsze zadania państwa, których realizacja przyczyni się do szybszego i bardziej zrównoważonego rozwoju kraju i poprawy jakości życia ludności poprzez wzmocnienie potencjałów gospodarczych, instytucjonalnych i społecznych. Główne działania obejmują trzy obszary: sprawne i efektywne państwo, konkurencyjną gospodarkę oraz spójność społeczną i gospodarczą. Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące obszary i cele: - Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo, Cel 3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek: rozwój kapitału społecznego - Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka, Cel 4 Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego - Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna, Cel 1 Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 to kompleksowy średniookresowy dokument strategiczny, odnoszący się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno-gospodarczego kraju w ujęciu wojewódzkim. Głównym celem dokumentu jest: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Lokalny Program Rewitalizacji jest spójny z Celem 2 Strategii: Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju jest najważniejszym dokumentem strategicznym w kwestii zagospodarowania przestrzennego kraju. Została ona stworzona w celu zapewnienia efektywnego wykorzystania jego przestrzeni. Dokument zawiera cele i kierunki działań służące takiemu planowaniu przestrzennemu, który pozwoli na wzrost społeczno-gospodarczy państwa. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z następującymi celami określonymi w dokumencie: ▪ Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystywanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów ▪ Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski ▪ Przywrócenie i utrwalanie ład przestrzennego
Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020	Wytyczne służą zapewnieniu niezbędnego poziomu koordynacji działań podejmowanych w całym kraju z wykorzystaniem środków EFS w Celu Tematycznym (CT) 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją. Wyznaczają jednolite warunki i procedury wdrażania wsparcia w celu zapewnienia jednolitych standardów usług oferowanych przy udziale środków EFS osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz innym adresatom wsparcia w CT 9. Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.
Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020	Celem opracowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Wytycznych jest ujednolicenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014-2020 w zakresie projektów realizujących cele i procesy rewitalizacji. Wytyczne określają, jak należy rozumieć pojęcie rewitalizacji w odniesieniu do działań współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS w perspektywie finansowej 2014-2020, wskazują instrumenty realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz zapewniają ich spójność oraz kompleksowość. Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Źródło: Opracowanie własne.

1.2. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego aktywizacja społeczno-gospodarcza na poziomie lokalnym jest jednym z najważniejszych założeń polityki rozwoju województwa. Świadczą o tym następujące cele strategiczne, z którymi zgodność wykazuje program rewitalizacji: nowoczesne społeczeństwo oraz modernizacja przestrzeni wsi i miast oraz kierunki działań: rozbudzanie aktywności obywatelskiej i społecznej, chęci do współpracy, prowadzenia działań edukacyjnych, zachęcania do szerokiego otwarcia na świat oraz dążeń do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów

	wiejskich i miast. Priorytet modernizacja przestrzeni miast i wsi zakłada dążenie do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej miast przy uwzględnieniu ich pozycji w sieci osadniczej i dostosowaniu potencjału do oczekiwań stawianych przed nimi w zakresie stymulowania rozwoju regionu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ład przestrzennego. Gmina Lniano została zakwalifikowana do kategorii polityki przestrzennej – obszary wiejskie (wraz z lokalnymi ośrodkami rozwoju), dla których oczekiwana rola i znaczenie w rozwoju województwa wiąże się z aktywizacją społeczno-gospodarczą na poziomie lokalnym.
Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Zgodnie z zapisami RPO, rewitalizacja społeczno-gospodarcza, a także fizyczna obszarów o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych jest jednym z podstawowych działań mających przyczynić się do minimalizacji występujących na danych obszarach problemów. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z Priorytetem Inwestycyjnym 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich, w ramach którego wsparcie będzie skoncentrowane na podejmowaniu działań zmierzających do ożywienia społeczno-gospodarczego obszarów miejskich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie poprzez aktywizację osób zamieszkujących obszary problemowe oraz poprawę warunków uczestnictwa tych osób w życiu społecznym i gospodarczym.
Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne na obszarach wiejskich stanowi interwencja zaplanowana w ramach: ▪ Działanie 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność. Lokalny Program Rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem obszar miejski i wiejski i wpisuje się w działanie 6.2/6.4.1/7.1.
Założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020	W dokumencie określono cztery poziomy planowania i wdrażania polityki terytorialnej: ▪ Poziom wojewódzki – obejmuje miasta Toruń i Bydgoszcz oraz ich obszar funkcjonalny, ▪ Poziom regionalny i subregionalny - obejmuje miasta Włocławek, Grudziądz i Inowrocław wraz z ich obszarami funkcjonalnymi, ▪ Poziom ponadlokalny (powiatowy) – obejmuje miasta powiatowe i ich obszary funkcjonalne (ORSG), ▪ Poziom lokalny – rozwój w ramach idei rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność lokalną (RLKS). Poziom ten obejmuje gminy wiejskie oraz miasta nie będące stolicami powiatów (lokalne centra rozwoju). Gmina Lniano objęta jest poziomem ponadlokalnym i lokalnym polityki terytorialnej. W Założeniach polityki terytorialnej przyjęto, że w zakresie regionalnej polityki rozwoju obszarów wiejskich konieczna jest ich aktywizacja społeczno-gospodarcza poprzez stymulowanie rozwoju społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości lokalnej. Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się we wskazane założenia.
Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020	Misją wskazaną w Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest tworzenie warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności mieszkańców w życiu społecznym. Lokalny Program Rewitalizacji wykazuje zgodność z następującymi celami strategicznymi dokumentu: ▪ Wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców regionu ▪ Wzrost poziomu życia mieszkańców regionu poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług społecznych ▪ Wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym
Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego	W Strategii ORSG Powiatu Świeckiego zdefiniowano 5 celów strategicznych: 1. Przedsiębiorczy region

Powiatu Świeckiego	2. Wysoka dostępność i jakość usług zdrowotnych i społecznych 3. Konkurencyjny i kreatywny kapitał ludzki 4. Ochrona dziedzictwa kulturowego 5. Efektywne wykorzystanie i ochrona potencjałów środowiska przyrodniczego oraz racjonalny rozwój infrastruktury technicznej Działania rewitalizacyjne wpisują się we wszystkie cele strategiczne oraz ich cele operacyjne: 1.5. Podejmowanie działań aktywizujących na rzecz wzrostu zatrudnienia 2.1. Rozwiązywanie problemów społecznych i stymulowanie aktywności zawodowej sprzyjającej włączeniu społecznemu 2.2. Rozwój form opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi oraz usług wsparcie dla rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 3.3. Rozwój kompetencji kluczowych uczniów na wszystkich poziomach kształcenia 3.5. Oferta edukacyjna dostosowana do potrzeb rynku pracy 3.6. Ułatwiony dostęp do rynku pracy poprzez rozwój doradztwa edukacyjno – zawodowego 4.1. Rozwój lokalnego potencjału kulturowego w oparciu o instytucje kultury 5.1 . Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń i poprawa efektywności energetycznej oraz rozwój odnawialnych źródeł energii 5.2. Dalsza rozbudowa systemów wodno-kanalizacyjnych
Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Zasady regionalne definiują pojęcia związane z rewitalizacją oraz określają sposób tworzenia programu rewitalizacji, w tym zwłaszcza zasady jego opracowywania w nowej perspektywie finansowej: kompleksowości, komplementarności, koncentracji, partnerstwa i partycypacji. Wskazują również: sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, obligatoryjne elementy PR oraz oczekiwane efekty procesów rewitalizacji, prowadzonych w województwie kujawsko-pomorskim. Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany w oparciu o Zasady regionalne i wykazuje zgodność z regułami opracowania programów rewitalizacji zawartymi w dokumencie.

Źródło: Opracowanie własne.

1.3. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lniano	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego, stanowi podstawowe narzędzie umożliwiające spełnianie zadań własnych gminy w zakresie ładu przestrzennego, komunikacji i infrastruktury technicznej. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lniano ustala kierunki rozwoju przestrzennego gminy. Jako główną funkcję ustala się rozwój rolnictwa i usług z zakresu obsługi ludności, jako funkcje uzupełniające rozwój turystyki i wypoczynku oraz działalności produkcyjno-usługowej. Obszar gminy dzieli się obszar gminy na 4 strefy o zróżnicowanej polityce przestrzennej: wielofunkcyjną, Wdeckiego Parku Krajobrazowego, osadniczo rekreacyjną, leśną. Wszelkie działania w zakresie rewitalizacji infrastrukturalnej będą dostosowane do zasad i kierunków wskazanych powyżej.
Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Lniano	Potrzeby rewitalizacyjne Gminy Lniano mają pełne odzwierciedlenie w zapisach Strategii Gminy. Znaczenie i potrzebę przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych potwierdzają następujące fragmenty Aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Lniano: - Cel strategiczny - Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz aktywizacja gospodarcza gminy, uszczegółowione w kierunkach działań i celach rozwojowych: 2. Rozwój społeczny – zasoby ludzkie:

	2.4. Wspieranie aktywności społecznej. – rozwoju instytucji pozarządowych, organizacji, stowarzyszeń oraz inicjatyw kulturalnych, sportowych, społecznych mieszkańców 2.5. Rozwój działalności służących integracji i rozwiązywaniu problemów niepełnosprawnych 2.6. Przygotowanie mieszkańców do korzystania z technologii informatycznych 3. Rozwój społeczny – infrastruktura społeczna 3.4. Rozwój kultury przez budowę nowej oraz adaptację, rozbudowę, remonty i podnoszenie standardu istniejącej bazy 3.7. Przygotowanie sfery usług publicznych do prognozowanego wzrostu liczby ludności starszej, w tym (...) działalności kulturalnych, likwidowanie barier przestrzennych oraz przeciwdziałanie wykluczenia społecznego tej grupy 3.10. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej - podniesienie ład, estetyki, urządzenie placów zabaw i terenów rekreacyjnych, adaptacja dla potrzeb aktywizacji i integracji społecznej
Lokalną Strategię Rozwoju dla obszaru Lokalnej Grupy Działania „Gminy Powiatu Świeckiego”.	Lniano jest jedną z 11 gmin wchodzących w skład Lokalnej Grupy Działania „Gminy Powiatu Świeckiego”. W cel ogólny LSR 1.0 „Wzmocnienie rozwoju społeczno – gospodarczego obszaru LGD do końca 2023 roku – wpisuje się potrzeba wzmocnienia gospodarki lokalnej, aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców i zwiększenie rozpoznawalności obszaru LGD poprzez realizację celów szczegółowych, tj.: 1.1 „Rozwój gospodarczy obszaru LGD do końca 2023 roku” 1.2 „Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru LGD, w tym grup defaworyzowanych, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym do końca 2023 roku.” 1.3 „Podnoszenie atrakcyjności obszaru LGD poprzez rozwój infrastruktury turystycznej/rekreacyjnej, zachowanie dziedzictwa lokalnego i jego promocję do końca 2023 roku.” Planowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji działania w pełni wpisują się w powyższe cele.
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lniano	Cele szczegółowe Programu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lniano, z którym zgodność wykazuje Lokalny Program Rewitalizacji, to m.in: - poprawa jakości powietrza atmosferycznego, poprzez redukcję lokalnej emisji CO₂ i gazów cieplarnianych, związanej ze spalaniem paliw na terenie Gminy, - optymalizacja działań związanych z produkcją i wykorzystaniem energii, - redukcja zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej, - promocja i zakorzenienie w lokalnej społeczności działań i nawyków wpływających na ograniczenie emisji CO₂ i innych gazów cieplarnianych.

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 2. Uproszczona diagnoza gminy Lniano

2.1. Położenie geograficzne i podział administracyjny¹

Gmina Lniano położona jest w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie świeckim, przy drodze wojewódzkiej nr 239 i 240 w odległości około 30 km od autostrady A 1. Przez Lniano przebiega trasa kolejowa nr 208 relacji Działdowo – Chojnice.

Mapa 1. Położenie Gminy Lniano na tle powiatu świeckiego

Gmina Lniano graniczy z następującymi gminami:

- w obrębie powiatu świeckiego z gminami Osie, Drzycim, Bukowiec i Świątkowo,
- w obrębie powiatu tucholskiego z gminą Cekcyn.

Strukturę Gminy stanowi 11 sołectw: Lniano, Brzemiona, Jędrzejewo, Mszano, Jeziorki, Lubodzież, Siemkowo, Wętfie, Błędzim, Ostrowite i Mukrz.

Źródło: Opracowanie własne

Powierzchnia gminy stanowi 6,0% powierzchni powiatu świeckiego (Lniano jest najmniejszą, po Świątkowie, gminą powiatu) oraz 0,49% ogólnej powierzchni województwa.

Pod względem zajmowanej powierzchni, gmina Lniano należy do mniejszych gmin województwa kujawsko-pomorskiego. Zajmuje powierzchnię 8834 ha i pod tym względem lokuje się na 104 miejscu wśród 144 gmin w województwie.

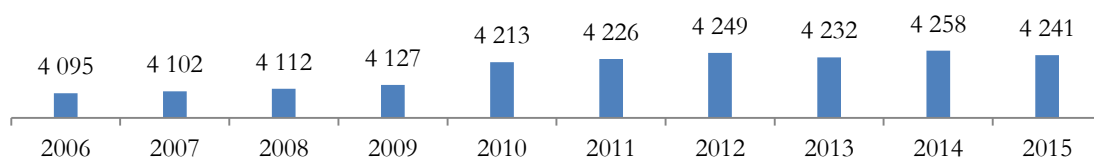
2.2. Sfera społeczna

W 2015 roku Gminę Lniano zamieszkiwało 4 241 mieszkańców², co stanowi drugi najniższy wynik w powiecie świeckim (po gminie Świątkowo), a średnia gęstość zaludnienia obszaru wynosiła 49 os./km². Tym samym mieszkańcy gminy stanowili 4% ludności powiatu świeckiego i 0,2% województwa kujawsko-pomorskiego. W latach 2006-2015 liczba osób zamieszkujących gminę nieznacznie, ale systematycznie wzrastała. Najmniejszą liczbę ludności odnotowano w 2006 r. (4 095 os.), najwyższą zaś w 2014 r. (4 258 os.).

¹ Rozdział 2 powstał na podstawie zapisów „Strategii Rozwoju Gminy Lniano”, danych GUS oraz Urzędu Gminy.

² Dane GUS za lata 2006-2014 r. Dane za 2015 r. pochodzą z Urzędu Gminy Lniano.

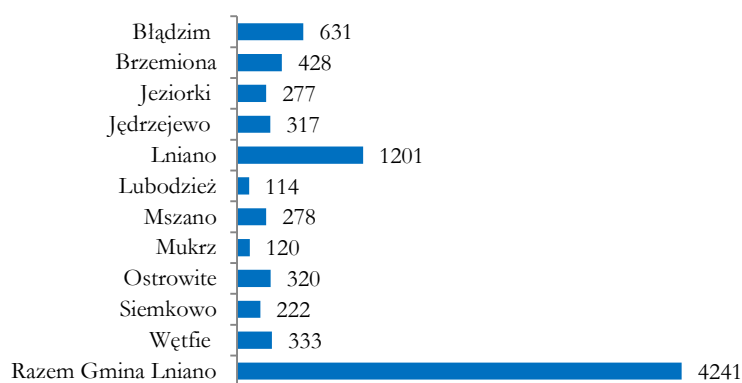
Wykres 1. Liczba ludności gminy Lniano w latach 2006-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Lniano.

Spośród wszystkich sołectw znajdujących się w Gminie Lniano, największą liczbą ludności charakteryzuje się Lniano, który zamieszkują 1201 osoby (tj. 28,3% ogólnej liczby ludności gminy). Do bardziej zaludnionych sołectw można zaliczyć także Błędzim (631 mieszkańców) i Brzemiona (438 mieszkańców). Najmniejszym pod względem liczby ludności obszarem jest Mukrz, które liczy 120 mieszkańców, co stanowi 2,8% wszystkich osób zamieszkujących obszar gminy.

Wykres 2. Liczba ludności w Gminie Lniano wg sołectw w 2015 r.

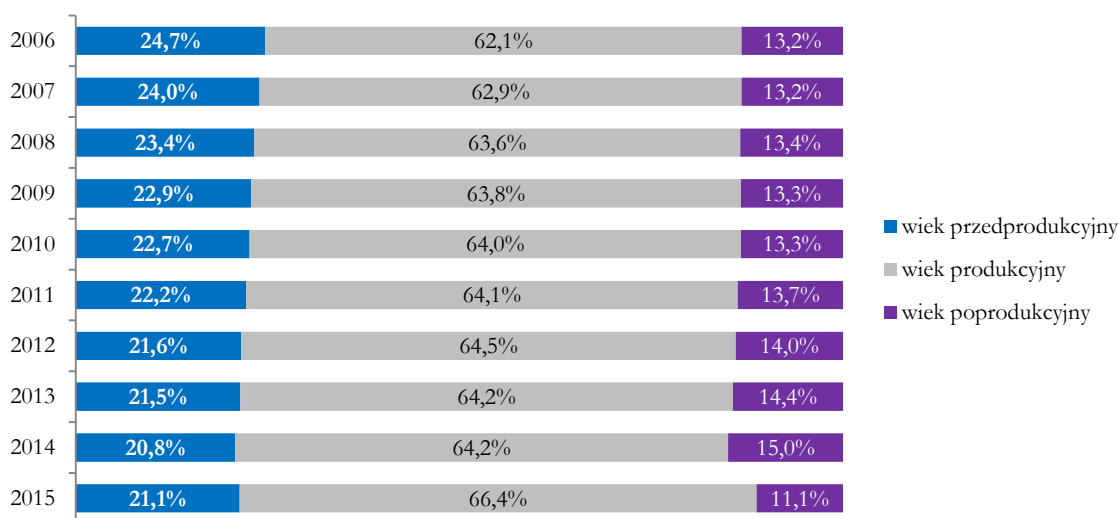

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Lniano.

Biorąc pod uwagę udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie ludności, można zauważyć postępujące zmniejszanie się liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (z 24,7% w 2006 r. do 21,1% w 2015 r.). Jednocześnie wzrasta odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (z 13,2% w 2006 r. do 15,0% w 2014 r.³). Podobne tendencje występują w całym kraju. Jest to związane z powszechnym trendem starzenia się społeczeństwa.

³ Ibidem.

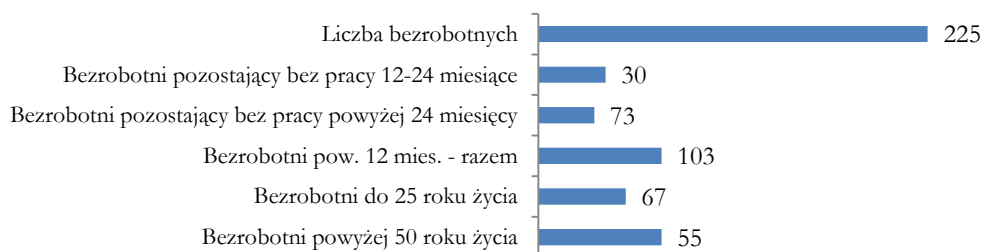
Wykres 3. Udział procentowy poszczególnych grup wiekowych w liczbie ludności w Gminie Lniano w latach 2006-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Lniano.

Na koniec 2015 r. w gminie było zarejestrowanych 174 osoby bezrobotne. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze gminy wynosi 6,1%. Stosunek osób pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym to 1,9%, natomiast udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na obszarze gminy wynosi 14,4%.

Wykres 4. Struktura bezrobocia w gminie Lniano w 2015 r.

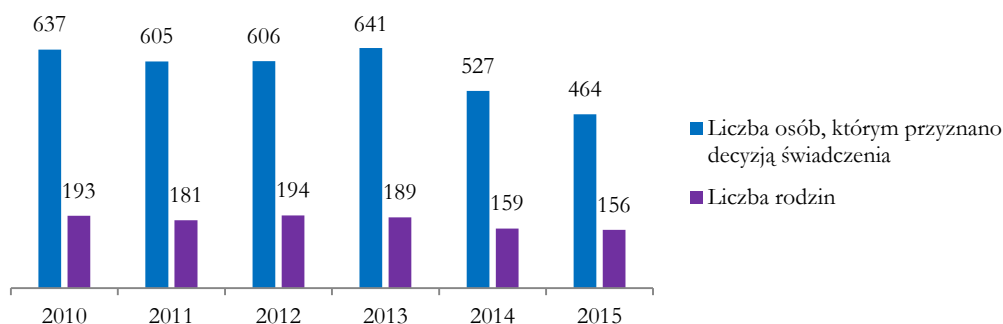

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Świeciu.

W oparciu o dane GUS można zauważyć, że w latach 2006-2015 w gminie Lniano nastąpił spadek liczby osób bezrobotnych, analogicznie do sytuacji w powiecie świeckim i województwie. Dynamika zmiany liczby bezrobotnych ogółem wyniosła w gminie -33%, wobec -44% w powiecie świeckim i -33% w województwie. Pomimo odnotowanego spadku w najmniejszym stopniu zmieniła się liczba bezrobotnych mężczyzn. Dynamika zmiany liczby bezrobotnych mężczyzn wyniosła dla Gminy Lniano jedynie -25%, co wobec zmiany -39% w powiecie i -29% w województwie wskazuje na potrzebę zwiększenia liczby działań aktywizacyjnych dla mężczyzn.

W latach 2010 - 2015 rzeczywista liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną zmalała z 635 osób/193 rodzin w 2010 r. do 464 osób/156 rodzin w 2015 r. Najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy społecznej na terenie Gminy Lniano w 2015 r. było bezrobocie (90 rodzin objęte były pomocą z tego powodu), następnie ubóstwo (81 rodzin) i niepełnosprawność (41 rodzin).

Wykres 5. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną (2010-2015)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Oceny Zasobów Pomocy Społecznej GOPS w Lnianie.

Sieć placówek edukacyjnych tworzą w gminie następujące jednostki:

- Szkoła Podstawowa w Lnianie
- Szkoła Podstawowa w Siemkowie
- Szkoła Podstawowa w Błędziniu
- Gimnazjum Publiczne w Lnianie.

Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych edukacją przedszkolną wyniósł według danych GUS w 2015 r. 67,1% i tym samym był niższy niż w powiecie świeckim (70,9%) i województwie kujawsko-pomorskim (77,6%).

Skuteczność kształcenia na poziomie podstawowym mierzona wynikami sprawdzianu szóstoklasistów i egzaminu gimnazjalnego jest niższa od poziomu województwa kujawsko-pomorskiego. W 2014 r. uczniowie osiągnęli najlepszy wynik na sprawdzianie szóstoklasistów (w porównaniu do lat poprzednich i roku 2015). Przeciętny wynik gminy z ostatnich 3 lat (2013-2015) wynoszący **60%** był znacznie niższy od przeciętnego wyniku w województwie wynoszącego 62%. Badanie względnego wyniku (czyli stosunku wyniku uzyskanego w gminie na tle średniej wartości wojewódzkiej) pokazało, że w 2015 r. wynik ten był niższy niż w 2014 r..

Tabela 1. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w latach 2012-2015

	2012	2013	2014	2015 ⁴	Przeciętny wynik z 3 lat (2015-2013)	Względny wynik 2012	Względny wynik 2013	Względny wynik 2014	Względny wynik 2015
gmina Lniano	46%	59%	65%	60%	61%	84%	100%	103%	93%
woj. kuj.-pom.	55%	59%	63%	64%	62%	-	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE w Gdańsku

Również jakość kształcenia na poziomie gimnazjalnym mierzona przeciętnym wynikiem z lat 2013-2015 jest **z większości przedmiotów niższa niż w województwie**. Szczególnie w przypadku języka angielskiego przeciętny wynik jest niższy aż o 9 p.p., a z języka niemieckiego niższy o 7 p.p.. Jedynie przeciętny wynik przedmiotów przyrodniczych kształtuje się na poziomie średniej wojewódzkiej.

⁴ Dotyczy części I sprawdzianu, tj. języka polskiego i matematyki

Tabela 2. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2013-2015

	Przedmiot	gmina Lniano			woj.kujawsko-pomorskie			Przeciętny wynik z 3 lat	
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	Gmina	Woj.
Część humanistyczna	J. polski	60%	62%	56%	61%	65%	60%	59%	62%
	Historia i WOS	52%	54%	58%	56%	58%	62%	55%	59%
Część matematyczna	Matematyka	43%	43%	39%	46%	45%	47%	42%	46%
	Przedmioty przyrodnicze	57%	53%	42%	57%	50%	48%	51%	52%
Języki obce	J. angielski - podst.	55%	54%	49%	60%	64%	63%	53%	62%
	J. niemiecki – podst.	38%	52%	48%	55%	50%	53%	46%	53%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE w Gdańsku

Na terenie gminy brak jednostek edukacyjnych systemu oświaty zajmujących się kształceniem ponadgimnazjalnym. Głównym ośrodkiem kształcenia dla młodzieży są placówki w Świeciu.

Działalność kulturalna w gminie prowadzona jest przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Lnianie, posiadającą punkty biblioteczne w Ostrowitem i Brzemionach. Biblioteka szczególnie ukierunkowana jest na rozwój czytelnictwa, kultury i zachowanie tradycji lokalnych i regionalnych. Mocną stroną placówki jest obszerny i różnorodny księgozbiór dostosowany do potrzeb lokalnego środowiska czytelniczego i posiadanie programu rozwoju czytelnictwa pt. „Edukacja czytelnicza”. W siedzibie placówki znajdują się również działy powstałe w ramach uczestnictwa w różnych programach pozwalających na rozwój infrastruktury placówki pod kątem technicznym, informatycznym i komputerowym, m.in. Centrum Kształcenia na odległość, Gminne Centrum Informacji, Wiejski Mini Inkubator Przedsiębiorczości, Czytelnia Internetowa „Ikonka” wyposażone w sprzęt służący do nowoczesnego przekazu informacji. Placówka gromadzi grupy inicjatywne, w skład których wchodzi członkowie powstałych w bibliotece kół zainteresowań takich jak. Miłośników Kultury i Tradycji p.n. „Cis”, lokalni twórcy i Klub Świerszczyka.

Działalność mająca na celu upowszechnianie kultury oraz wspieranie aktywności społeczno-towarzyskiej w sołectwach prowadzona jest w świetlicach wiejskich i remizach Ochotniczej Straży Pożarnej. Działalność sportowa rozwijana jest wśród mieszkańców m.in. przez Klub Sportowy LZS "Czarni" Lniano, rozwijający zainteresowania sportowe wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. Wiodące w Lnianie dyscypliny sportowe to siatkówka, piłka nożna, lekkoatletyka i tenis. W Gminie organizowane są także imprezy sportowe dla mieszkańców, takie jak: turnieje piłki nożnej i siatkowej, okolicznościowe imprezy rekreacyjne.

Najważniejszą instytucją, której obowiązkiem jest zapewnienie bezpieczeństwa i porządku na terenie gminy Lniano jest Posterunek Policji w Osiu, obejmujący obszar trzech gmin – Osie, Drzycim i Lniano, a podlegający bezpośrednio Komendzie Powiatowej Policji w Świeciu. Nad bezpieczeństwem przeciwpożarowym czuwa 6 jednostek ochotniczych straży pożarnych, mających swoje siedziby w Lnianie, Ostrowitem, Wętfiu, Siemkowie, Jeziorkach i Błędziniu.

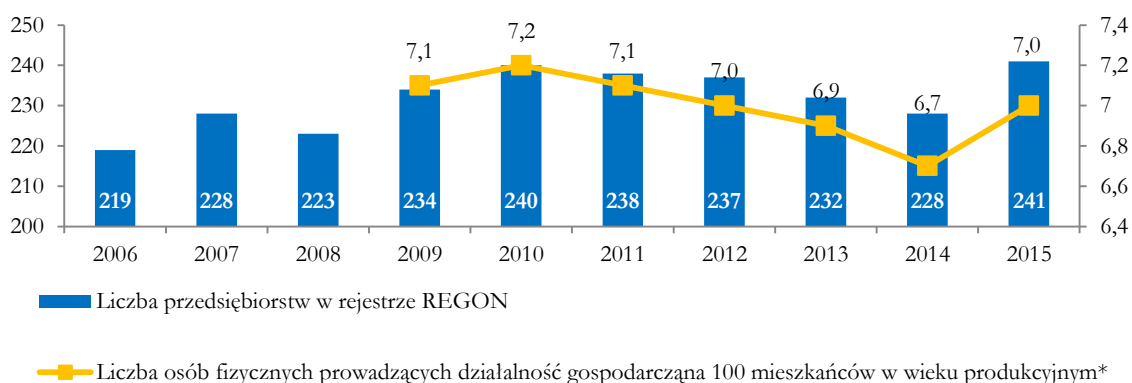
2.3. Przedsiębiorczość

Cechą charakterystyczną struktury użytkowania gruntów w gminie, jest bardzo duży udział użytków rolnych, stanowiący 63% ogólnej powierzchni gminy. Konsekwencją tego jest niski udział kompleksów leśnych. Na terenie gminy w 2010 roku wg danych z Powszechnego Spisu Rolnego, istniało 296 gospodarstw rolnych.

Zgodnie z danymi GUS w 2015 r. na terenie Gminy Lniano działało 241 podmiotów gospodarczych, a ich liczba w porównaniu z 2006 r. wzrosła o 22 podmioty (tj. o 10%). Gmina Lniano należy do obszarów o słabo dobrze rozwiniętej przedsiębiorczości. Liczba działających firm jest niewielka (241 w końcu 2015 r.), a wskaźnik przedsiębiorczości odniesiony do liczby mieszkańców, wynoszący 56/1000 mk jest trzecim najgorszym wynikiem obszarów wiejskich powiatu świeckiego (76), po obszarze wiejskim gminy Nowe (46) oraz gminie Bukowiec (53) oraz od przeciętnego dla obszarów wiejskich województwa kujawsko-pomorskiego (93).

Analogicznie niski poziom osiąga wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym. W gminie Lniano w 2015 r. wynosił on 7/100, podczas gdy w powiecie osiąga wartość 8,9, a w województwie 10,8.

Wykres 6. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Lniano

*Dane w GUS są dostępne od 2009 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.4. Sfera środowiskowa

Gmina położona jest poza bezpośrednim sąsiedztwem dużych aglomeracji miejsko-przemysłowych, co eliminuje część zagrożeń komunalnych i przemysłowych generowanych przez te wielkie skupiska ludności i działalności gospodarczych.

Obszar Gminy Lniano charakteryzuje się małą lesistością. Lasy i tereny leśne zajmują 24,39 km², co stanowi 28% całkowitej powierzchni gminy. Tereny leśne w gminie Lniano zarządzane są przez Nadleśnictwo Zamrzenica. Nadleśnictwo wchodzi w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu. W nadleśnictwie Zamrzenica - dominują bory sosnowe zwłaszcza na siedliskach świeżych. Nadleśnictwo administruje Ośrodkiem Hodowli Zwierzyny, którego podstawą jest hodowla rodzimych gatunków zwierzyny grubej (jeleń europejski, daniel, sarna europejska, dzik) oraz w mniejszym zakresie zwierzyny drobnej (zając, lis, borsuk, kuna domowa i leśna, tchórz, królik, jenot, norka amerykańska, piżmak, ptactwo wodne).⁵

Formy ochrony przyrody na obszarze gminy:

- rezerwat przyrody Cisty Staropolskie im. L. Wyczółkowskiego,
- Wdecki Park Krajobrazowy,
- Śliwicki Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Rzeki Ryszki”,

⁵ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej, 2015 r.

- obszar NATURA 2000 – Bory Tucholskie.

Podstawowym problemem z jakim boryka się Gmina Lniano, podobnie jak w całym kraju jest budownictwo komunalne, zły stan techniczny obiektów, wysoka energochłonność oraz sposób ogrzewania budynków, głównie paliwami stałymi, często niskiej jakości. Sytuacja taka tworzy zjawisko zwane „niską emisją” i dotyczy głównie źródeł emitujących zanieczyszczenia przez kominy do 40 m wysokości. Dodatkowo na terenie Gminy pojawia się problem zanieczyszczenia wód podziemnych, wynikający z odprowadzania ścieków do gruntu (powodem są nieszczelne szamba) i rozwiniętego rolnictwa.⁶

2.5. Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura techniczna

Przez teren gminy biegną 2 drogi wojewódzkie - nr 239 ze Świecia do Błędzima (na terenie gminy długość 10,3 km) oraz nr 240 ze Świecia przez Tucholę do Chojnic (na terenie gminy długość 4,7 km). Szkielet układu drogowego na terenie gminy stanowią wspomniane drogi wojewódzkie oraz drogi powiatowe, obsługujące praktycznie wszystkie miejscowości. Przez teren gminy przebiega 9 dróg powiatowych o długości 28,5 km. Drogi gminne stanowią sieć uzupełniającą, które bezpośrednio obsługują zabudowę mieszkaniową i rolnictwo.

Przez gminę biegną 2 linie obsługiwane przez przedsiębiorstwo PCC Arriva:

- linia Bydgoszcz – Wierzchucin – Tuchola – Brodnica – na linii tej zlokalizowano przystanek w Błędzimu.
- linia Wierzchucin – Brodnica, na której w gminie zlokalizowano przystanek w Lnianie. Linia ta, pomimo małej ilości połączeń, umożliwia jednak bezpośredni dojazd do Chojnic, Tucholi, Grudziądza, a także do stacji przesiadkowych w Wierzchucinie i Laskowicach.

Wykorzystanie w większym stopniu połączeń kolejowych utrudnia położenie większości miejscowości w dużej odległości od przystanków oraz brak komunikacji publicznej dowożącej mieszkańców do tych przystanków. W praktyce tylko mieszkańcy wsi Błędzim oraz Mukrz zamieszkują stosunkowo blisko stacji.

Sieć wodociągowa na terenie gminy jest doskonale rozwinięta i korzysta z niej niemal 100% mieszkańców. Znacznie niższy jest poziom skanalizowania Gminy – długość sieci wynosi 57,6 km i korzysta z niej 70,4% mieszkańców. W latach 2006-2015 długość sieci kanalizacyjnej zwiększyła się z 35,4 km do 57,6 km, a liczba osób z niej korzystających niemal podwoiła - z 1668 do 3029 osób. Bardzo niewielki odsetek ludności korzysta z instalacji gazowej. Na terenie gminy Lniano funkcjonuje oczyszczalnia ścieków mechaniczno-biologiczno-chemiczna w Lnianku. Maksymalna przepustowość wynosi ponad 232 m³ /dobę, średnie dobowe obciążenie oczyszczalni wynosi ok. 140 m³. Na obszarach nieskanalizowanych funkcjonuje 277 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Tabela 3. Korzystający z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

Jednostka terytorialna	Wodociąg [%]		Kanalizacja [%]		Gaz [%]	
	2006	2015	2006	2015	2006	2015
Lniano	90,4	99,9	40,3	70,4	0	0,2

⁶ Ibidem.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina obsługiwana jest przez Międzygminny Kompleks Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych oparty o składowisko odpadów w Sulnówku (gm. Świecie) oraz PSZOK w Lnianku. Znajdujące się na terenie gminy dwa składowiska zostały zamknięte. W Ostrowitem składowisko wymaga rekultywacji, a w Lnianku zostało zamknięte ze względu na bardzo wysoki stopień wypełnienia (95%) oraz niespełniania wymogów nakładanych przez wojewódzki program gospodarki odpadami.

Rozdział 3. Obszar zdegradowany gminy

Delimitacja obszaru zdegradowanego na obszarze wiejskim Gminy Lniano nastąpiła poprzez zbadanie wszystkich 11 sołectw pod kątem występowania stanu kryzysowego⁷. Ze względu na specyficzny kształt gminy i biorąc pod uwagę położenie poszczególnych sołectw, podzielono je na następujące grupy:

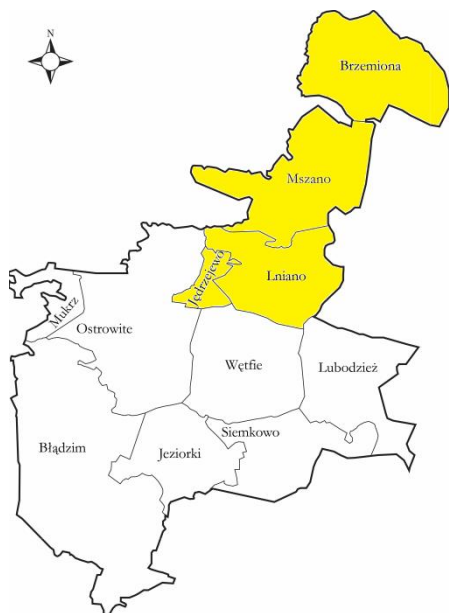
- **Sołectwa położone w północnej części gminy:** Brzemiona, Mszano, Lniano, Jędrzejewo
- **Sołectwa położone we wschodnio-centralnej części gminy:** Lubodzież, Wętfie, Siemkowo, Jezioroki
- **Sołectwa położone w zachodniej części gminy:** Błędzim, Ostrowite, Mukrz

Każdą z grup zbadano zestawem trzech wskaźników. Na tej podstawie do obszaru zdegradowanego zostały zaliczone te sołectwa, które spełniły jednocześnie 2 kryteria:

- Na terenie sołectwa występują co najmniej 2 problemy społeczne, a wskaźniki dla tych problemów przyjmują wartości mniej korzystane w porównaniu do średniej dla gminy,
- Na terenie sołectwa występują przestrzenie zdegradowane lub negatywne zjawiska w przynajmniej jednej ze sfer (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub infrastrukturalnej).

3.1. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej

3.1.1. Sołectwa położone w północnej części gminy

Sołectwa położone w północnej części gminy (**Brzemiona, Jędrzejewo, Lniano, Mszano,**) zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

Wskaźnik 1: Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze.

Wskaźnik 2: Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Wskaźnik 3: Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia

⁷ Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą stanu na 31.12.2015 r.

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

Wskaźnik 1: Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze

Tabela 4. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze w północnej części Gminy Lniano

Sołectwo	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze
Brzemiona	16	1	6,25%
Jędrzejewo	15	1	6,67%
Lniano	48	5	10,42%
Mszano	9	2	22,22%
Gmina	174	25	14,37%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Świeciu.

Wskaźnik 2: Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Tabela 5. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze w sołectwach położonych w północnej części Gminy Lniano

Sołectwo	Liczba ludności ogółem	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Brzemiona	428	37	8,64%
Jędrzejewo	317	39	12,30%
Lniano	1201	83	6,91%
Mszano	278	35	12,59%
Gmina	4 241	462	10,89%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Lniano.

Wskaźnik 3: Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia⁸

Tabela 6. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie gimnazjalnym w sołectwach położonych w północnej części Gminy Lniano

Sołectwo	Rejon obsługi szkoły podstawowej	Rok szkolny 2012/2013	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2014/2015	Przeciętny wynik z ostatnich 3 lat
Brzemiona	SP Lniano	62%	67%	60%	63%
Jędrzejewo	SP Lniano	62%	67%	60%	63%
Lniano	SP Lniano	62%	67%	60%	63%
Mszano	SP Lniano	62%	67%	60%	63%
Woj. kujawsko-pomorskie	-	58%	63%	64%	61%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Lniano.

⁸ Kryterium szczególne zaliczania szkoły podstawowej lub gimnazjum do placówek o niskim poziomie kształcenia:

- W przypadku szkoły podstawowej – przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie.

Zestawienie wartości badanych wskaźników

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że koncentracja niekorzystnych czynników społecznych w tej grupie występuje w sołectwie **Mszano**.

Tabela 7. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na danym obszarze

	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia
Brzemiona	6,25%	8,64%	Przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata jest wyższy od przeciętnego wyniku w województwie kujawsko-pomorskim.
Jędrzejewo	6,67%	12,30%	Przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata jest wyższy od przeciętnego wyniku w województwie kujawsko-pomorskim.
Lniano	10,42%	6,91%	Przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata jest wyższy od przeciętnego wyniku w województwie kujawsko-pomorskim.
Mszano	22,22%	12,59%	Przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata jest wyższy od przeciętnego wyniku w województwie kujawsko-pomorskim.
Gmina	14,37%	10,89%	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Lniano.

3.1.2. Sołectwa położone we wschodnio-centralnej części gminy

Sołectwa położone w tej części gminy (**Jezioroki, Lubodzież, Siemkowo, Wętfie**) zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

Wskaźnik 1: Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze.

Wskaźnik 2: Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze.

Wskaźnik 3: Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

Wskaźnik 1: Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 8. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze w sołectwach położonych we wschodnio-centralnej części Gminy Lniano

Sołectwo	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób bezrobotnych	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Jezioroki	185	10	5,41%
Lubodzież	80	4	5,00%
Siemkowo	148	13	8,78%
Wętfie	225	8	3,56%
Gmina	2857	174	6,09%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Świecin.

Wskaźnik 2: Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 9. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze we wschodnio-centralnej części Gminy Lniano

Sołectwo	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Jezioroki	185	2	1,08%
Lubodzież	80	1	1,25%
Siemkowo	148	6	4,05%
Wętfie	225	3	1,33%
Gmina	2857	55	1,93%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Świecin.

Wskaźnik 3: Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze.

Tabela 10. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze w sołectwach położonych we wschodnio-centralnej części Gminy Lniano

Sołectwo	Liczba ludności ogółem	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Jeziorki	277	39	14,08%
Lubodzież	114	29	25,44%
Siemkowo	222	38	17,12%
Wętfie	333	32	9,61%
Gmina	4 241	462	10,89%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Lniano.

Zestawienie wartości badanych wskaźników

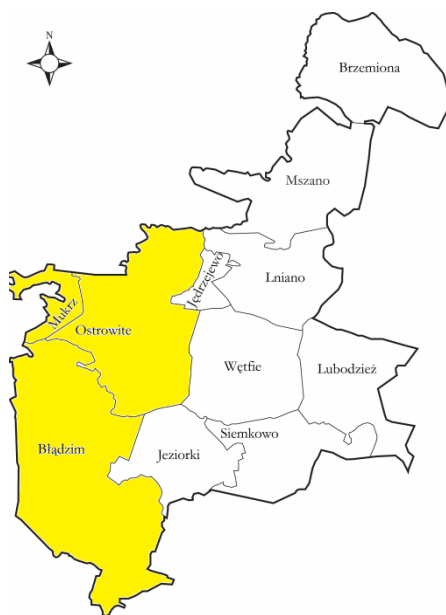
Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że w badanych sołectwach koncentracja niekorzystnych czynników społecznych występuje w sołectwie **Siemkowo**.

Tabela 11. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na danym obszarze

Sołectwo	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Jeziorki	5,41%	1,08%	14,08%
Lubodzież	5,00%	1,25%	25,44%
Siemkowo	8,78%	4,05%	17,12%
Wętfie	3,56%	1,33%	9,61%
Gmina	6,09%	1,93%	10,89%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Lniano i z Powiatowego Urzędu Pracy w Świeciu.

3.1.3. Sołectwa położone w zachodniej części gminy

Sołectwa położone w tej części gminy (**Błędzim, Ostrowite, Mukrz**) zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

Wskaźnik 1: Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze.

Wskaźnik 2: Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze.

Wskaźnik 3: Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia.

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

Wskaźnik 1: Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 12. Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze w zachodniej części gminy Lniano

Sołectwo	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Błędzim	426	75	17,61%
Mukrz	78	17	21,79%
Ostrowite	205	35	17,07%
Gmina	2857	478	16,73%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Świeciu.

Wskaźnik 2: Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Tabela 13. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze w zachodniej części gminy Lniano

Sołectwo	Liczba ludności ogółem	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Błędzim	631	67	10,62%
Mukrz	120	26	21,67%
Ostrowite	320	37	11,56%
Gmina	4 241	462	10,89%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Lniano i GOPS w Lnianie.

Wskaźnik 3: Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia⁹

Tabela 14. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie gimnazjalnym w sołectwach położonych w zachodniej części Gminy Lniano

Sołectwo	Rejon obsługi szkoły podstawowej	Rok szkolny 2012/2013	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2014/2015	Przeciętny wynik z ostatnich 3 lat
Błądzim	SP Lniano	62%	67%	60%	63%
Mukrz	SP Lniano	62%	67%	60%	63%
Ostrowite	SP Lniano	62%	67%	60%	63%
Woj. kujawsko-pomorskie	-	58%	63%	64%	61%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Lniano.

Zestawienie wartości badanych wskaźników

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że koncentracja niekorzystnych czynników społecznych w tej grupie występuje w sołectwach: Mukrz i Ostrowite.

Tabela 15. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na danym obszarze

Sołectwo	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia
Błądzim	17,61%	10,62%	Przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata jest wyższy (63%) od przeciętnego wyniku w województwie kujawsko-pomorskim (61%).
Mukrz	21,79%	21,67%	Przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata jest wyższy (63%) od przeciętnego wyniku w województwie kujawsko-pomorskim (61%).
Ostrowite	17,07%	11,56%	Przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata jest wyższy (63%) od przeciętnego wyniku w województwie kujawsko-pomorskim (61%).
Gmina	16,73%	10,89%	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Lniano.

Podsumowanie

Z powyższych analiz wynika, że problemy społeczne (w liczbie co najmniej 2) zostały zdiagnozowane w 4 sołectwach: **Mszano, Mukrz, Ostrowite, Siemkowo**. Te sołectwa zostały poddane dalszej analizie, celem sprawdzenia czy występuje w nich przestrzeń zdegradowana lub niekorzystne zjawiska w innych sferach.

⁹ Kryterium szczegółowe : przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie.

1.2. Analiza sołectw, w których zidentyfikowano problemy społeczne pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach

W poniższych tabelach dokonano zestawienia danych obrazujących występowanie przestrzeni zdegradowanych lub problemów innych niż społeczne w sołectwach: **Mszano, Mukrz, Ostrowite i Siemkowo**.

Przestrzeń zdegradowana, zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych” to obecnie nieużytkowane tereny i obiekty, na których realizowano działalności: przemysłowe, wojskowe, eksploatację kopalni, transportowe, rolnicze, infrastruktury komunalnej (związanej z gospodarką wodno-ściekową, odpadami, zaopatrzeniem w energię). Specyficznym rodzajem „przestrzeni zdegradowanych” są także tereny i obiekty, w których rozpoczęto realizację zagospodarowania i jej nie zakończono – formalnie nie doszło więc do rozpoczęcia działalności, ale teren jest zajęty przez nieużytkowane obiekty.

Tak rozumiana przestrzeń nie występuje na terenie sołectw: Mszano, Mukrz, Ostrowite, Siemkowo. W związku z powyższym sołectwa poddano badaniu pod kątem występowania problemów w przynajmniej jednej ze sfer: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej.

Tabela 16. Sołectwo Mszano – negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Sfera gospodarcza	
Klimat aktywności gospodarczej	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosi 1,4 i jest jednym z dwóch sołectw (razem z sołectwem Siemkowo) o najniższym wyniku w gminie (średnia 3,4).
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną w odległości mniejszej niż 1,5 km od centrum sołectwa	Sołectwo nie posiada obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej: stadionu, boiska sportowego, siłowni zewnętrznej.
	Sołectwo nie posiada obiektów infrastruktury kulturowej: ośrodka kultury, biblioteki.
	Istniejąca świetlica wiejska wymaga remontu i rozbudowy (w tym modernizacji energetycznej).
Sfera techniczna	
Zły stan techniczny dróg	Droga Gminna 030415C Pod Ryszkę -Mszano o długości 2,450 km wymaga modernizacji.
	Droga Gminna 030417C Mszano-Sierosław o długości 1,485 km wymaga modernizacji.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Lnianie.

Tabela 17. Sołectwo Mukrz – negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Sfera gospodarcza	
Klimat aktywności gospodarczej	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosi 3,3 i jest niższy niż średni wynik w gminie (3,4).
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną w odległości mniejszej niż 1,5 km od centrum sołectwa	Sołectwo nie posiada obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej: stadionu, boiska sportowego, siłowni zewnętrznej.
	Sołectwo nie posiada obiektów infrastruktury kulturowej: ośrodka kultury, biblioteki.
	Istniejąca świetlica wiejska wymaga remontu i rozbudowy (w tym modernizacji energetycznej).
Sfera techniczna	
Zły stan techniczny dróg	Droga w miejscowości Mukrz o długości 0,471 km wymaga modernizacji
	Droga Gminna 030407C Mukrz-Słépiska-Wętfie o długości 0,471 km wymaga modernizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Lniane.

Tabela 18. Sołectwo Ostrowite – negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Sfera gospodarcza	
Klimat aktywności gospodarczej	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosi 1,9 i jest niższy niż średni wynik w gminie (3,4).
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną w odległości mniejszej niż 1,5 km od centrum sołectwa	Sołectwo nie posiada obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej: stadionu, boiska sportowego, siłowni zewnętrznej.
	Sołectwo nie posiada obiektów infrastruktury kulturowej: ośrodka kultury, biblioteki.
	Istniejąca świetlica wiejska wymaga gruntownego remontu i doposażenia (w tym modernizacji energetycznej).
Sfera techniczna	
Zły stan techniczny dróg	Droga Gminna 030405C Ostrowite – Jezioriki o długości 2,2 km wymaga modernizacji
	Drogi wewnętrzne w miejscowości Ostrowite o łącznej długości 2,106 km wymagają modernizacji
	Droga Ostrowite - Zacisz o długości 1,4 km wymaga modernizacji
	Droga Ostrowite- Słépiska o długości 1,4km wymaga modernizacji
Zły stan techniczny Stacji Uzdatniania Wody	Stacja Uzdatniania Wody w Ostrowitem wymaga modernizacji oraz wykonanie nowego odwiertu (studni głębinowej) i zbiornika retencyjnego do wody pitnej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Lniane.

Tabela 19. Sołectwo Siemkowo – negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Sfera gospodarcza	
Klimat aktywności gospodarczej	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosi 1,4 i jest jednym z dwóch sołectw (razem z sołectwem Siemkowo) o najniższym wyniku w gminie (średnia 3,4).
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną w odległości mniejszej niż 1,5 km od centrum sołectwa	Sołectwo nie posiada obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej: siłowni zewnętrznej.
	Sołectwo poza świetlicą nie posiada innych obiektów infrastruktury kulturowej, np. punktu bibliotecznego.
	Istniejąca świetlica wiejska wymaga remontu i przebudowy, aby w pełni odpowiadać na potrzeby mieszkańców sołectwa (w tym modernizacji energetycznej).
Sfera techniczna	
Zły stan techniczny dróg	Droga 030924C Siemkowo – Kawęcin wymaga modernizacji
	Drogi wewnętrzne w miejscowości Siemkowo o łącznej długości 0,524 km wymagają modernizacji

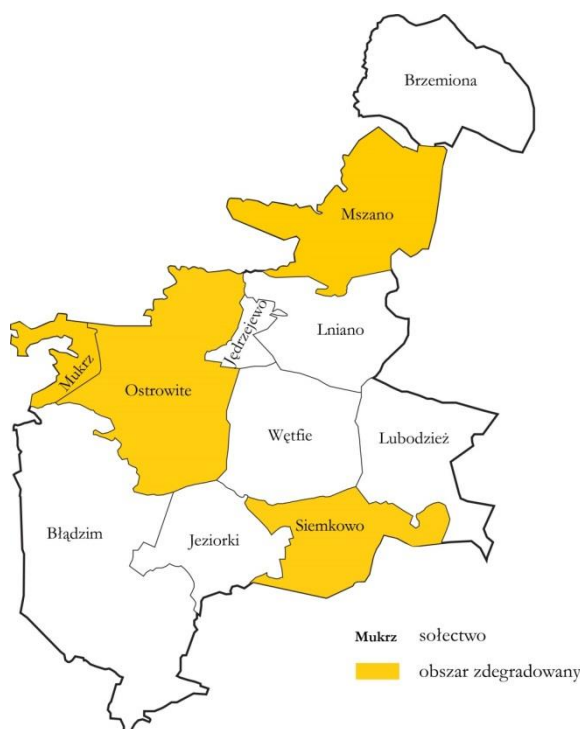
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Lnianie.

Podsumowanie

Ze względu na fakt, że w sołectwach **Mszano, Mukrz, Ostrowite i Siemkowo** występują minimum po dwa problemy społeczne oraz problem w przynajmniej jednej ze sfer (gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej), **wszystkie te sołectwa należy uznać za obszar zdegradowany**.

Poniższa mapa obrazuje położenie obszarów zdegradowanych na terenie gminy.

Mapa 2. Granice obszaru zdegradowanego w Gminie Lniano.

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 4. Obszar rewitalizacji gminy

W myśl „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych” obszarem rewitalizacji jest obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów, których łączna powierzchnia będzie większa niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym poportowe i powydobycze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Obszar zdegradowany, stanowiący 34% powierzchni gminy Lniano, przekracza pod względem powierzchni możliwy obszar rewitalizacji. Wybór obszarów do rewitalizacji dokonany został w oparciu o najszerokie możliwe oddziaływanie społeczne w sołectwach o największej liczbie mieszkańców. W wyniku tak przeprowadzonej delimitacji:

- Z obszaru rewitalizacji zostało wyłączone sołectwo Mukrz ze względu na najmniejszą liczbę mieszkańców wśród sołectw zdiagnozowanych jako zdegradowane (120 osób, 193,24 ha);
- Na terenie sołectwa Ostrowite do obszaru rewitalizacji zaliczono obszar zabudowany, a wyłączono tereny leśnych i rolne;
- Na terenie sołectwa Siemkowo do obszaru rewitalizacji zaliczono obszar zabudowany, a wyłączono tereny leśnych i rolne;

Ostatecznie obszar rewitalizacji w Gminie Lniano składa się z trzech podobszarów: Mszano, Ostrowite, Siemkowo, które łącznie stanowią 19,3% powierzchni gminy i są zamieszkiwane przez 16,6% jej mieszkańców. Tym samym wyznaczony obszar rewitalizacji nie przekracza progów 20% powierzchni gminy i 30% ludności gminy.

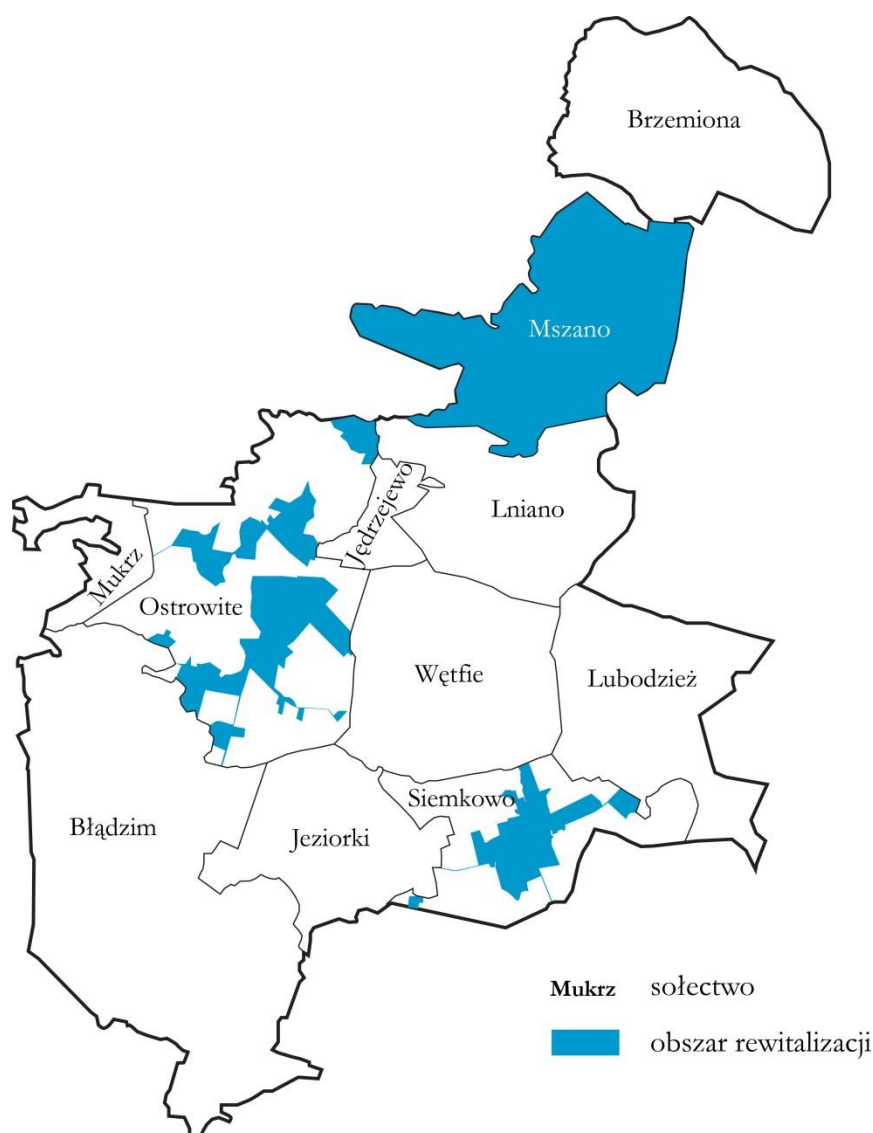
Tabela 20. Powierzchnia i ludność Gminy Lniano objęta rewitalizacją

Podobszar	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (ha)	% powierzchni gminy
Mszano	278	6,6%	918,51	10,4%
Ostrowite	320	7,5%	379,77	4,3%
Siemkowo	222	5,2%	157,25	1,8%
Razem	820	19,3%	1455,53	16,6%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Lnianie.

Zasięg obszaru rewitalizacji na tle gminy przedstawia poniższa mapa.

Mapa 3. Granice obszaru rewitalizacji w gminie Lniano.

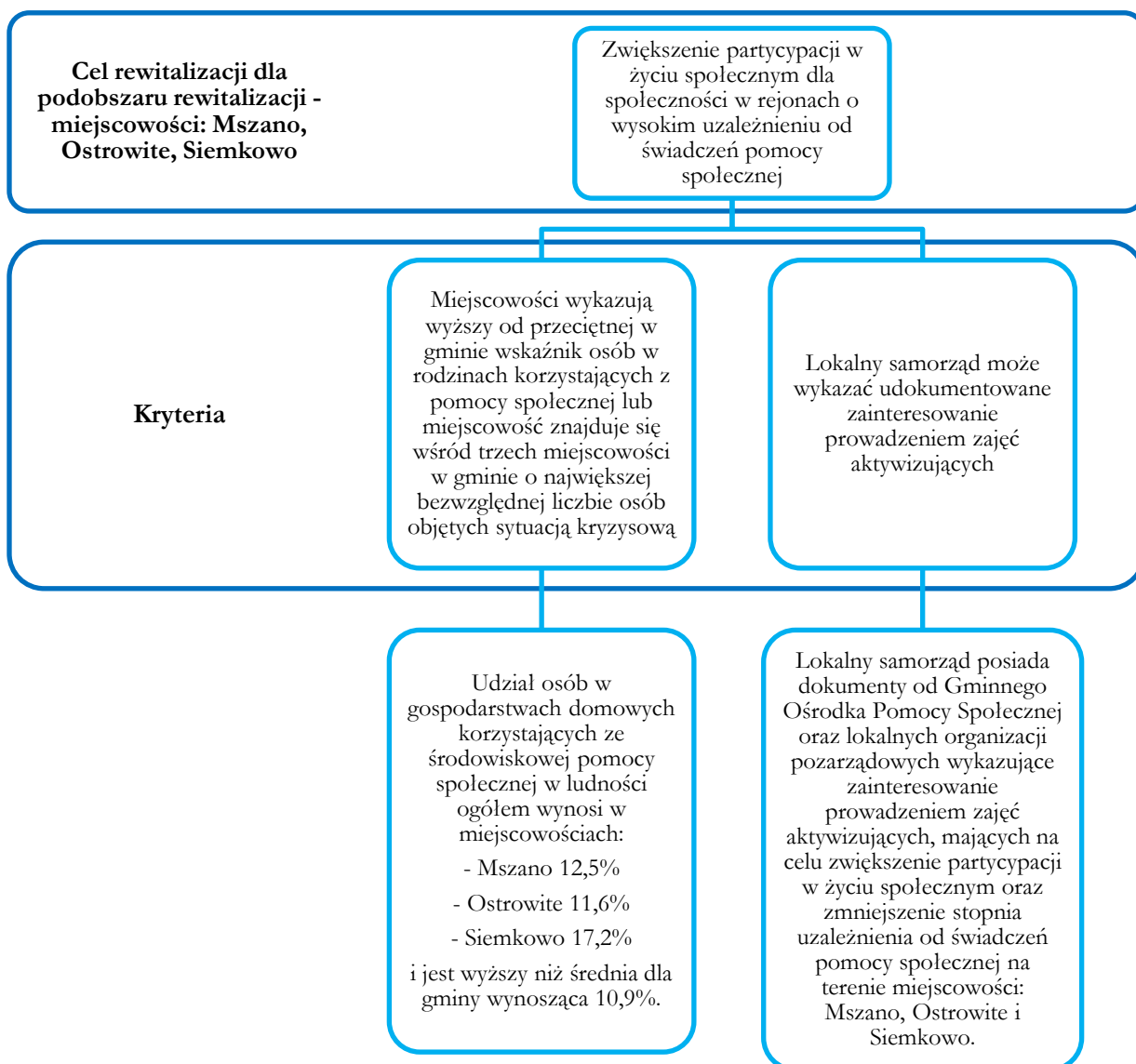
Źródło: Opracowanie własne.

Obszar rewitalizacji w każdym podobszarze spełnia jeden z **celów rewitalizacji** wskazanych w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych”:

Cel:		
Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej		<i>Mszano</i>
		<i>Ostrowite</i>
		<i>Siemkowo</i>

Wybór takiego celu został podyktowany występującym na danym obszarze stanem kryzysowym. Dla każdego z celów określono 2 warunki, których spełnienie oznacza możliwość podjęcia na tym obszarze działań rewitalizacyjnych w określonym kierunku.

Schemat 4. Cel rewitalizacji dla podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Lniano.

Rozdział 5. Diagnoza obszaru rewitalizacji

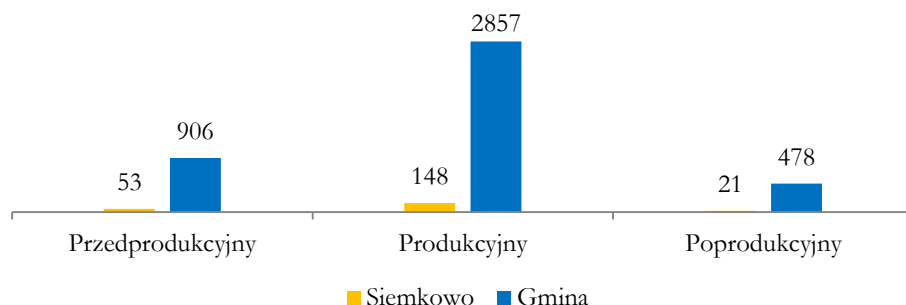
5.1. Siemkowo

Sołectwo Siemkowo o powierzchni 627,04 ha położone jest w południowo-wschodniej części Gminy. Siemkowo sąsiaduje od północy z sołectwem Wętfie, od północnego-wschodu z sołectwem Lubodzież, od zachodu z sołectwem Jeziorki, od południa z Gminą Bukowiec. Wieś Siemkowo ma ponad 700-letnią tradycję, okragły jubileusz miał miejsce w 2011 r.

Sfera społeczna

Sołectwo zamieszkują 222 osoby, z czego 50% stanowią kobiety. Największy udział w ludności Siemkowo stanowią osoby w wieku produkcyjnym – 66,67% mieszkańców. Korzystnie kształtuje się udział osób w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym, który wynosi 9,46% i jest niższy od wskaźnika dla gminy – 11,27%. Wskaźnik obciążenia demograficznego w Siemkowie, liczony jako stosunek mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym, wynosi 50 i kształtuje się mniej korzystnie niż wskaźnik dla gminy – 48.

Wykres 7. Struktura wiekowa ludności w Siemkowie w 2015 r

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Lniano.

W 2015 r. w Siemkowie liczba bezrobotnych wynosiła 13 osób, z czego 6 osób było bezrobotnych powyżej 12 i 24 miesięcy. Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w ludności w wieku produkcyjnym kształtował się na poziomie 8,78% i był wyraźnie wyższy niż wskaźnik dla gminy – 6,09%.

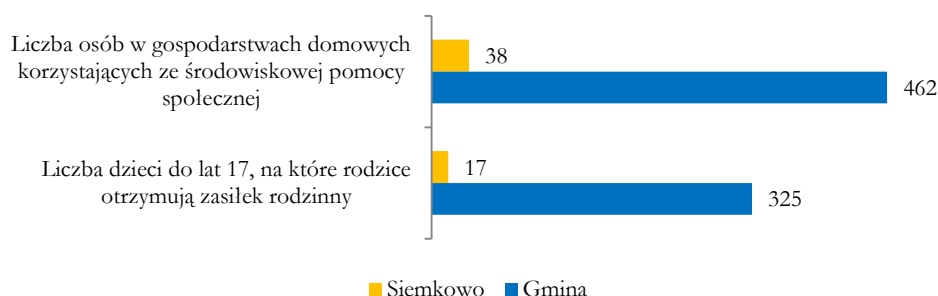
Wykres 8. Liczba bezrobotnych w Siemkowie w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowy Urząd Pracy w Świeciu.

W 2015 r. w Siemkowie ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej korzystało 38 osób. Odsetek osób korzystających z pomocy w ludności ogółem wynosił **17,12%** i był wyższy niż wskaźnik dla gminy – 10,89%. Korzystniej niż wskaźnik dla gminy kształtował się udział liczby dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny – wyniósł on dla sołectwa 32,08%, dla gminy kształtował się natomiast na poziomie 35,95%.

Wykres 9. Korzystający z pomocy społecznej w Siemkowie w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Lniano.

Sołectwo należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Siemkowie, w której przeciętne wyniki egzaminu szóstoklasisty zarówno w roku szkolnym 2012/2013 (50%) oraz 2013/2014 (56%) były niższe od przeciętnego wyniku w województwie kujawsko-pomorskim (58% i 63%).

Na mocy uchwały nr. XXVIII/204/2013 Rady Gminy w Lnianie z dnia 25 czerwca 2013r. w sprawie zmiany stopnia organizacyjnego Szkoły Podstawowej w Siemkowie podjęto decyzję w sprawie przekształcenia jej z dniem 31 sierpnia 2014 r. w szkołę o strukturze organizacyjnej klas I-III z oddziałem przedszkolnym. Uczniom klas IV-VI zapewniono bezpłatny dowóz i możliwość kontynuowania nauki w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Lnianie.

Tabela 21. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym

Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty	Rok szkolny 2010/2011	Rok szkolny 2011/2012	Rok szkolny 2012/2013	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2014/2015
Szkoła Podstawowa w Siemkowie	64%	48%	50%	56%	b.d.
Województwo	62%	55%	58%	63%	64%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Lniano.

Na podstawie uchwały nr. XI/126/2016 Rady Gminy Lniano z dnia 22 lutego 2016r. w sprawie zmiany stopnia organizacyjnego Szkoły Podstawowej w Siemkowie podjęto decyzję o przywróceniu klas I-VI z oddziałem przedszkolnym.

W sołectwie w 2015 r. nie odnotowano żadnych interwencji porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku. Udział zrealizowanych interwencji kształtował się na poziomie 0% w porównaniu do gminy - 3,54%.

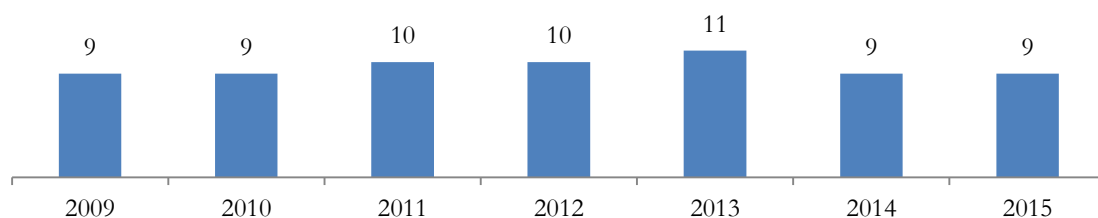
Od lat Siemkowo i inne sołectwa gminy Lniano przy współpracy z Towarzystwem Rozwoju Gminy Lniano organizują dla młodych Polaków i Polek z Białorusi wypoczynek w swoich domach i wycieczki po Polsce. Na terenie wsi działa Ochotnicza Straż Pożarna, a sołectwo corocznie od kilku lat urządza na placu przed remizą w dniu odpustu w parafii festyn rodzinny, do którego organizacji przyczynia się szkoła i straż pożarna.

Sfera gospodarcza

Na terenie sołectwa Siemkowo w 2015 r. liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wynosiła 6. Poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 4 i był niższy od średniej dla gminy wynoszącej 7/100 mk.

Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON od kilku lat utrzymuje się na stałym poziomie 9 firm. Najwyższą liczbę zarejestrowanych firm odnotowano w 2013 r. (11). W związku z tym dynamika zmiany liczby podmiotów gospodarczych wykazuje stagnację.

Wykres 10. Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON – Siemkowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sfera środowiskowa

W miejscowości Siemkowo znajduje się pałac, przekształcony obecnie w szkołę podstawową, z parkiem, z różnymi gatunkami drzew. Najpopularniejszą atrakcją turystyczną jest stary dąb, którego wiek szacuje się na ok. 700 lat. Nie występują tu inne formy ochrony przyrody.

Tabela poniżej zawiera dane dotyczące pomników przyrody występujących na terenie sołectwa w Siemkowie.

Tabela 22. Pomniki przyrody zlokalizowane w Siemkowie

Lokalizacja	Forma	Nazwa	Sztuk	Obwody przy Powołaniu [cm]	Akt prawny
Siemkowo, park dworski	pojedyncze drzewo	dąb szypułkowy	1	510	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 roku
Siemkowo, park dworski	grupa drzew	3 jesiony wyniosłe, 4 dęby szypułkowe, dąb bezszypułkowy, klon zwyczajny, buk zwyczajny odmiany czerwonej, grab zwyczajny	11	301, 329, i 382, od 308 do 324, 310, 287, 312, 232	Rozporządzenie nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993
Siemkowo, park dworski	pojedyncze drzewo	jesion wyniosły	1	310	Rozporządzenie nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 roku
Siemkowo	grupa drzew	3 dęby szypułkowe	3	305, 335 i 345	Rozporządzenie nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 roku
Siemkowo	pojedyncze drzewo	dąb szypułkowy	1	310	Rozporządzenie nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 roku
Siemkowo, przy drodze	pojedyncze drzewo	dąb szypułkowy	1	310	Rozporządzenie nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 roku

Źródło: *Aktualizacja programu Ochrony Środowiska dla Gminy Lniانو na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019*

Źródła zanieczyszczeń powietrza występujące na obszarze sołectwa to głównie emisje z palenisk wykorzystujących tradycyjne źródła energii.

Infrastruktura przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

W sołectwie Siemkowo znajduje się infrastruktura społeczno-kulturowa w postaci świetlicy wiejskiej, jednak obiekt ten wymaga prac remontowych (w tym modernizacji energetycznej), by w pełni mógł służyć mieszkańcom. Na infrastrukturę sportową składa się boisko oraz plac zabaw dla dzieci, brakuje jednak innych obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Przez teren sołectwa przebiegają drogi powiatowe nr 1233C, 1237 C i 1235 C. Drogi wewnętrzne w miejscowości Siemkowo o łącznej długości 0,524 km wymagają modernizacji, podobnie jak droga gminna 030924C Siemkowo – Kawęcin.

Sołectwo Siemkowo należy do obszaru o niewielkich zasobach dziedzictwa kulturowego – na jego obszarze nie występują obiekty wpisane do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków. Wieś Siemkowo w przeszłości była wielkim majątkiem ziemskim o dużej powierzchni, o czym świadczą liczne budynki gospodarcze oraz pałac (dzisiejsza szkoła) z parkiem, położone na najwyższym wzniesieniu. Nieco za wsią znajduje się uporządkowany stary cmentarz augsbursko-ewangelicki.

Mieszkańcy Siemkowa w sferze społecznej wskazali na potrzebę prowadzenia regularnych zajęć dla mieszkańców i zwiększenia dostępności zajęć integracyjnych oraz działań nakierowanych na aktywizację społeczno-zawodową i podnoszenie kompetencji (m.in. szkolenia z zakresu obsługi

komputera i Internetu, kursy tematyczne), a także potrzebę prowadzenia zajęć zwiększających kompetencje kluczowe dla młodzieży w wieku szkolnym, zwłaszcza w terminach wolnych od nauki szkolnej (wakacje, ferie). Wskazano również na potrzebę prowadzenia zajęć z zakresu zdrowego stylu życia – porad dietetyka czy regularnych zajęć rekreacyjno-sportowych, które umożliwiłyby mieszkańcom podniesienie sprawności fizycznej. Realizacja tych potrzeb nie jest możliwa bez przeprowadzenia modernizacji budynku świetlicy.

Podsumowanie analizy wskaźnikowej

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika dla miejscowości	Wartość wskaźnika dla gminy
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	9,5%	11,3%
Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym	14,2%	16,7%
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	8,8%	6,1%
Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	4,1%	1,9%
Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	23,1%	14,4%
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	17,1%	10,9%
Udział gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze	3,6%	4,2%
Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	32,1%	36,0%
Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia (wg I kryterium szczegółowego)	53%	62%*
Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	4,1	6,7

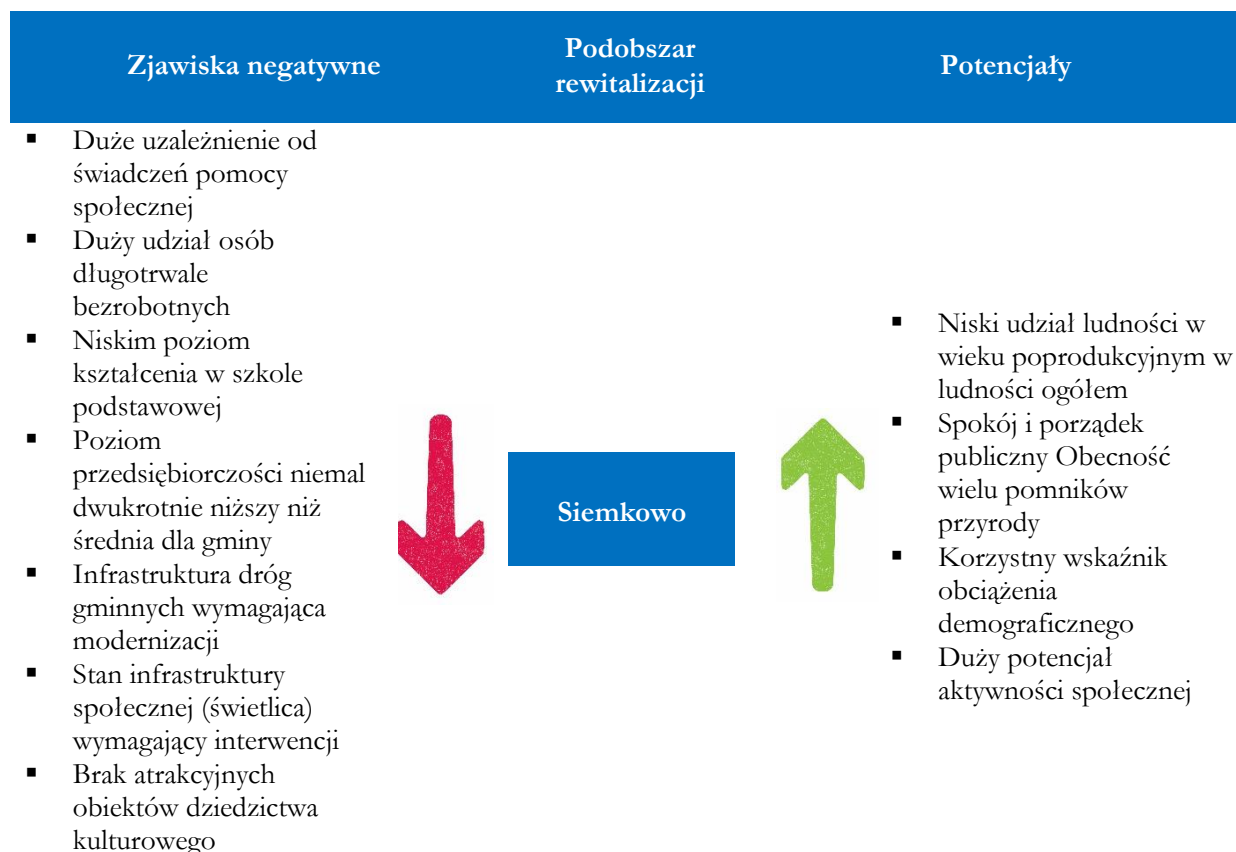
*W województwie

Legenda

- Wartości wskaźnika korzystne w stosunku do średniej dla gminy
- Wartości wskaźnika niekorzystne w stosunku do średniej dla gminy
-

Wartości wskaźnika dla gminy/*województwa

Schemat 5. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze sołectwa Siemkowo

Źródło: Opracowanie własne.

5.2. Ostrowite

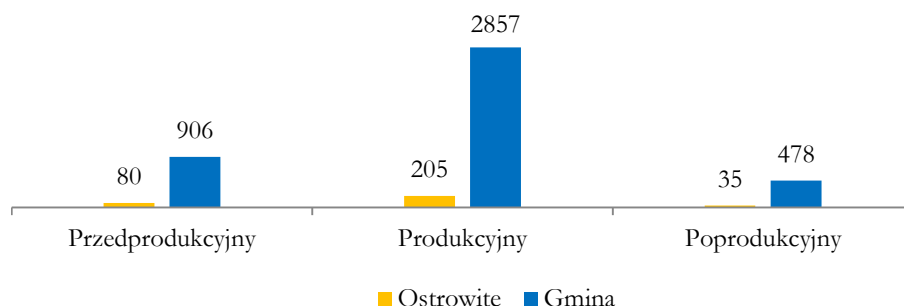
Sołectwo Ostrowite położone jest w południowo-zachodniej części Gminy Lniano. Powierzchnia sołectwa wynosi 1273,72 ha. Ostrowite sąsiaduje od wschodu z sołectwami Jędrzejewo, Wętfie, od południa z sołectwem Jeziorki, od południowego zachodu z sołectwem Bładzim, od północnego-zachodu z sołectwem Mukrz. Od północy sołectwo sąsiaduje z Gminą Cekcyn (powiat tucholski).

Ostrowite jest miejscowością wypoczynkową z niewątpliwym potencjałem turystycznym związanym z popularnym wśród turystów jeziorem Ostrowite i bliskością obszarów chronionych.

Sfera społeczna

Sołectwo Ostrowite zamieszkuje 320 osób, z czego 47,81% stanowią kobiety. Największy udział w ludności sołectwa stanowią osoby w wieku produkcyjnym – 64,06% mieszkańców. Korzystnie kształtuje się udział osób w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym, który wynosi 10,94% i jest niższy od wskaźnika dla gminy – 11,27%. Wskaźnik obciążenia demograficznego w Ostrowite, liczony jako stosunek mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym, wynosi 56 i kształtuje się niekorzystnie w stosunku do gminy, w której wskaźnik wynosi 48.

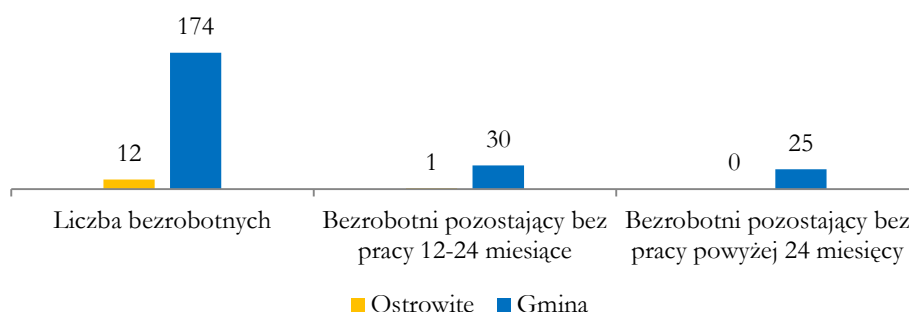
Wykres 11. Struktura wiekowa ludności w Ostrowitem w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Lniano.

W 2015 r. w Ostrowitem liczba bezrobotnych wynosiła 12 osób, z czego jedna osoba długotrwale. W sołectwie nie odnotowano osób bezrobotnych powyżej 24 miesięcy. Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym sołectwa kształtował się na poziomie 5,85% i był nieco niższy niż wskaźnik dla gminy – 6,09%. Biorąc pod uwagę jednocześnie duże uzależnienie mieszkańców od pomocy społecznej, wskazywałoby to

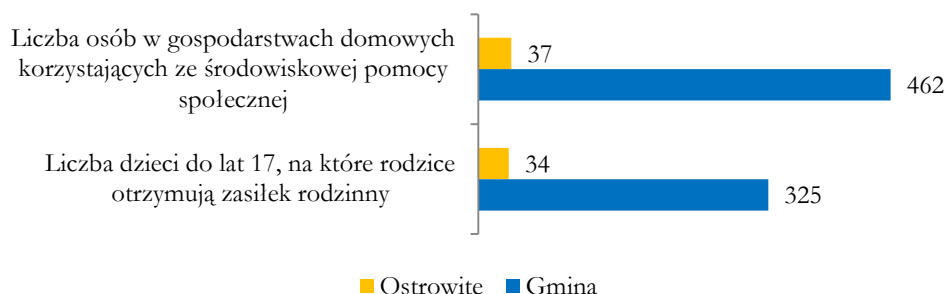
Wykres 12. Liczba bezrobotnych w Ostrowitem w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Świecin.

W 2015 r. ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej na terenie sołectwa korzystało 37 osób. Odsetek osób korzystających z pomocy w ludności ogółem wynosił **11,56%** i był wyższy niż wskaźnik dla gminy – 10,89%. Większy niż średni wskaźnik dla gminy był również udział liczby dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny – wyniósł on dla Ostrowitego **42,50%**, dla gminy kształtował się natomiast na poziomie 35,95%.

Wykres 13. Korzystający z pomocy społecznej w Ostrowitem w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Lniano.

Ostrowite należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Lnianie, w której przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasisty za lata ostatnie 3 lata tj. 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 wynosił 63% i był wyższy od średniej dla województwa – 61%.

Tabela 23. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym

Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty	Rok szkolny 2010/2011	Rok szkolny 2011/2012	Rok szkolny 2012/2013	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2014/2015
Szkoła Podstawowa w Lnianie	62%	47%	62%	67%	60%
Województwo	62%	55%	58%	63%	64%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Lniano.

W sołectwie w 2015 r. odnotowano 4 interwencje porządkowe z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego. Udział zrealizowanych interwencji kształtował się na poziomie 5,41% i był wyższy w stosunku do gminy (3,54%).

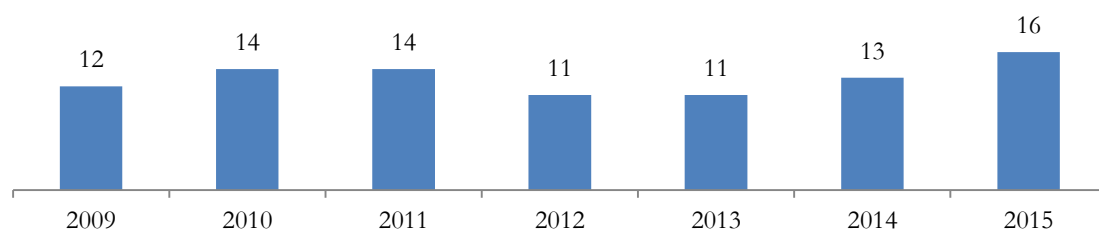
Mieszkańcy sołectwa pielęgnują stare tradycje i obyczaje m.in: witanie Nowego Roku, „polterabend” (tradycję tłuczenia naczyń przed domem panny młodej), przebierańcy podczas wesel (maski) czy odprawianie nabożeństw majowych. Na terenie sołectwa odbywają się wydarzenia kulturalne czy sportowe, jednak podczas konsultacji społecznych mieszkańcy zgłaszali potrzeby zwiększenia liczby zajęć i rozszerzenia ich zakresu, na co nie pozwala obecny stan infrastruktury społecznej (świetlice). Od 2001 roku na plaży w Ostrowitem rozgrywany jest Turniej Piłki Plażowej o Puchar Wójta Gminy Lniano.

Gospodarka i rynek pracy

Na terenie sołectwa Ostrowite liczba w 2015 r. liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wynosiła 8. Poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 4 (3,9) i był niższy od średniej dla gminy (7). To drugi najgorszy wynik w gminie po sołectwie Jezioriki (3,8).

Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w latach 2009-2015 wahała się. Najniższa była w latach 2012-13 (11), najwyższa zaś w roku 2015 (16). Wskaźnik dynamik zmian w badanych latach wyniósł 133%.

Wykres 14. Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON – Ostrowite

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sfera środowiskowa

Część sołectwa Ostrowite jest położona na obszarze Śliwickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz obszaru ptasiego Natura 2000.

Na terenie sołectwa znajdują pojedyncze pomniki przyrody, na obszarze rewitalizacji występujące na terenie parku dworskiego w miejscowości Ostrowite.

Tabela 23. Pomniki przyrody zlokalizowane w sołectwie Ostrowite

Lokalizacja	Forma	Nazwa	Sztuk	Obwody przy Powołaniu [cm]	Akt prawny
Ostrowite, na brzegu jeziora Błędzkiego	pojedyncze drzewo	lipa drobnolistna	1	401	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 roku
Ostrowite park dworski	grupa drzew	2 cisy pospolite, dąb szypułkowy	3	100 i 100, 350	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 roku
Ostrowite park dworski	pojedyncze drzewo	dąb szypułkowy	1	300	Rozporządzenie nr 18/92 Wojewody Bydgoskiego z dnia 8 czerwca 1992 roku
Ostrowite park dworski	grupa drzew	2 lipy drobnolistne, grab zwyczajny, wiśnia ptasia	4	325 i 393, 260, 124	Rozporządzenie nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993
Ostrowite	pojedyncze drzewo	lipa drobnolistna	1	340	Rozporządzenie nr 36/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 lutego 1995 roku

Źródło: Aktualizacja programu Ochrony Środowiska dla Gminy Lniano na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019

Na terenie sołectwa brak zagrożeń związanych z przekroczeniem standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi bądź stanu środowiska. Na obszarze objętym rewitalizacją, a znajdującym się pod ochroną prawną nie będą realizowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Przy wdrażaniu poszczególnych inwestycji zachowane będą wymogi i zakazy wynikające z przepisów odrębnych obowiązujących na tym obszarze.

Do największych zagrożeń środowiskowych na terenie miejscowości należą indywidualne źródła ciepła, które są opalane głównie węglem i emitują do atmosfery SO₂, NO₂ i CO₂.

Mając na względzie ponadlokalną wartość środowiska przyrodniczego, planowane działania inwestycyjne w obszarze gminy, poza funkcją mieszkaniową i indywidualną rekreacyjną (w tym letniskową), będą uzgadniane z jednostkami odpowiedzialnymi za ochronę i kształtowanie środowiska.

Infrastruktura przestrzenno-funkcjonalna

W sołectwie Ostrowite znajduje się infrastruktura społeczna w postaci świetlicy wiejskiej oraz punktu bibliotecznego, a także plac zabaw dla dzieci. Budynek świetlicy wymaga prac modernizacyjnych i doposażenia, by w pełni mógł służyć realizacji celów zaprogramowanych w niniejszym dokumencie.

System komunikacyjny sołectwa Ostrowite składa się wyłącznie z sieci dróg kołowych. Przez teren sołectwa przebiega droga wojewódzka nr 239 oraz drogi gminne. Modernizacji infrastruktury drogowej wymagają: droga gminna 030405C Ostrowite – Jeziorki o długości 2,2 km, droga Ostrowite - Zacisz o długości 1,4 km, droga Ostrowite- Słępiska o długości 1,4 km oraz drogi wewnętrzne w miejscowości Ostrowite o łącznej długości 2,106 km.

Stacja Uzdatniania Wody w Ostrowitem wymaga modernizacji oraz wykonanie nowego odwiertu (studni głębinowej) i zbiornika retencyjnego do wody pitnej. Kanalizacja sanitarna występuje na obszarze zwartej zabudowy. Do sieci kanalizacyjnej jest przyłączonych 29 nieruchomości na ogólną liczbę 72 nieruchomości w sołectwie, co stanowi 40% udział wobec 70% w skali gminy. Jedynie jedna nieruchomość posiada przydomową oczyszczalnię ścieków, a pozostałe korzystają ze zbiorników wybieralnych (szamb). Na obszarze wsi nie występuje infrastruktura gazowa.

Mieszkańcy Ostrowitego w sferze społecznej wskazali na potrzebę prowadzenia zajęć przez animatora, skierowanych do wszystkich grup wiekowych i zapewniających zwiększenie udziału mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym, ale również pozwalających rozwinąć aktywność zawodową. W trakcie spotkań konsultacyjnych zwrócili również uwagę na konieczność podniesienia sprawności w trakcie zajęć rekreacyjno-sportowych. Ze względu na stan techniczny budynków świetlicy, w tym konieczność wymiany starych podług zagrażających bezpieczeństwu, wprowadzenie planowanych zajęć aktywizacyjnych nie jest w obecnej chwili możliwe. Dodatkowo mieszkańcy zgłaszali potrzeby związane z dowozem osób niepełnosprawnych na zajęcia oraz przeszkoleniem asystenta rodziny

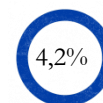
Podsumowanie analizy wskaźnikowej

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika dla miejscowości	Wartość wskaźnika dla gminy
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	10,9%	11,3%
Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym	17,1%	16,7%
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	5,9 %	6,1%
Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	0,5%	1,9%
Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	23,1%	14,4%

Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Udział gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze

Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze

Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia (wg I kryterium szczegółowego)

Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze

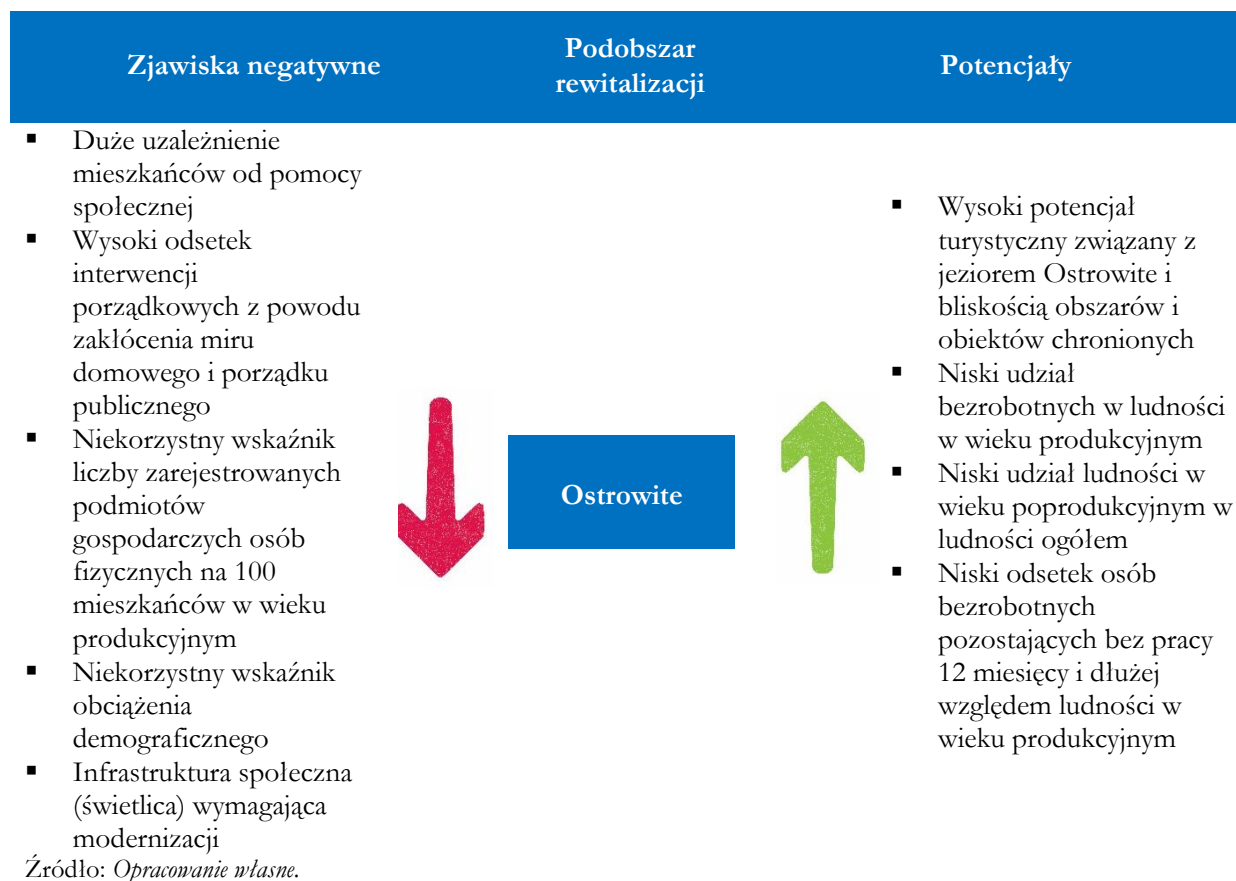

*W województwie

Legenda

- Wartości wskaźnika korzystne w stosunku do średniej dla gminy
- Wartości wskaźnika niekorzystne w stosunku do średniej dla gminy
- Wartości wskaźnika dla gminy/*województwa

Schemat 6. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze sołectwa Ostrowite

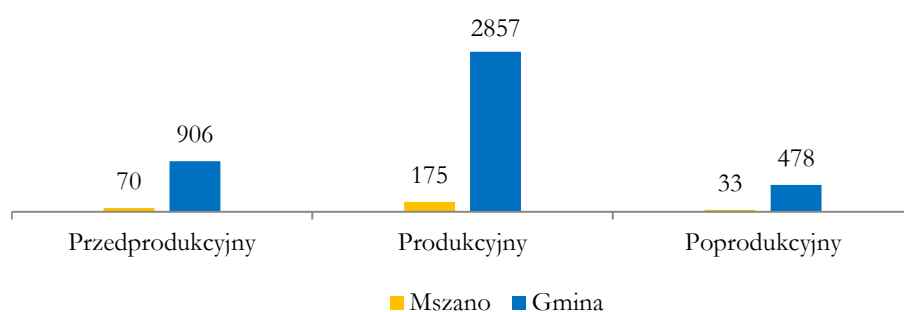
5.3. Mszano

Sołectwo Mszano położone jest w północnej części Gminy Lniano. Powierzchnia sołectwa wynosi 913,13 ha. Mszano sąsiaduje od północy z sołectwem Brzemiona, od północnego zachodu z Gminą Osie, od zachodu z Gminą Cekcyn (powiat tucholski), od południa z sołectwem Lniano, od wschodu z Gminą Drzycim. Na terenie sołectwa są położone dwie miejscowości: Mszano i Lnianek.

Sytuacja demograficzna

Sołectwo Mszano zamieszkuje 278 osób, z czego 53,60% stanowią kobiety. Największy udział w ludności Mszano stanowią osoby w wieku produkcyjnym – 62,95% mieszkańców. Korzystnie kształtuje się udział osób w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym, który wynosi 11,87% i jest wyższy od wskaźnika dla gminy – 11,27%. Wskaźnik obciążenia demograficznego w Mszanie, liczony jako stosunek mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym, wynosi 59% i kształtuje się niekorzystnie w stosunku do wskaźnika dla gminy – 48.

Wykres 15. Struktura wiekowa ludności w Mszanie w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Lniano.

W 2015 r. w Mszanie liczba osób bezrobotnych wynosiła 9 osób, z czego 3 osoby było bezrobotne 12-24 miesiące. W Mszanie zamieszkiwało 2 bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy. Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym sołectwa kształtował się na poziomie 5,14% i był niższy niż wskaźnik dla gminy – 6,09%.

Wykres 16. Liczba bezrobotnych w Mszanie w 2015 r.

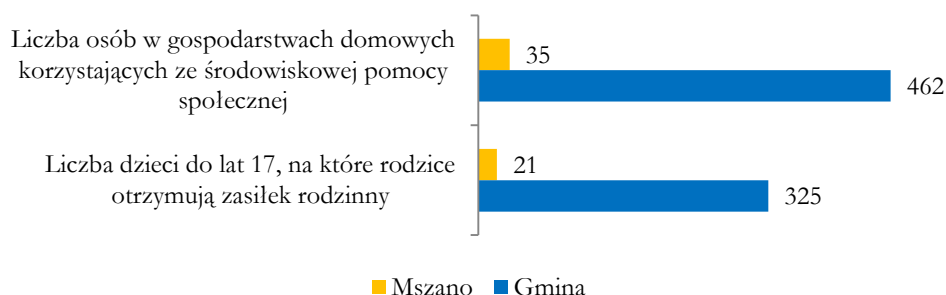

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Świeciu.

Ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w 2015 r. korzystało w Mszanie 35 osób. Odsetek osób korzystających z pomocy w ludności ogółem wynosił 12,59% i był wyższy niż wskaźnik dla gminy – 10,89%. Udział gospodarstw – stałych beneficjentów pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem jest w Mszanie najwyższy w gminie i wynosi 12,9% wobec średniej gminnej 4,2%. Korzystniej niż wskaźnik dla gminy kształtował się udział liczby dzieci do lat 17, na które rodzice

otrzymywali zasiłek rodzinny – wyniósł on dla Mszana 30,00%, dla gminy kształtował się natomiast na poziomie 35,95%.

Wykres 17. Korzystający z pomocy społecznej w Mszanie w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Lnianio.

Mszano, podobnie jak Ostrowite, należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Lnianie, w której przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasisty za lata ostatnie 3 lata tj. 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 wynosił 63% i był wyższy od średniej dla województwa – 61%.

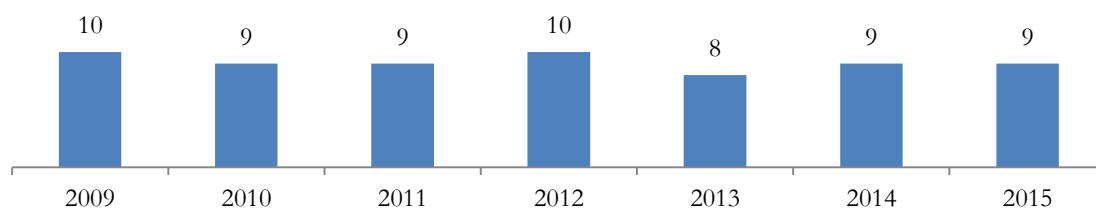
W sołectwie w 2015 r. odnotowano 1 interwencję porządkową z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego. Udział zrealizowanych interwencji kształtował się na poziomie 3,23% i był niższy w stosunku do gminy 3,54%.

Gospodarka i rynek pracy

Na terenie sołectwa Mszana liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wynosiła 8. Poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 4,6 i był niższy od średniej dla gminy (6,7).

Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w latach 2009-2015 wahała się, ale biorąc pod uwagę, że liczba firm w 2015 r. była niższa niż w 2009, można stwierdzić, że dynamika zmian wykazuje regres.

Wykres 18. Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON – Mszano

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sfera środowiskowa

Sołectwo Mszano jest położone w otulinie Wdeckiego Parku Krajobrazowego oraz na obszarach ptasich Natura 2000 jednak na obszarze objętym rewitalizacją, a znajdującym się pod ochroną prawną nie będą realizowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Przy wdrażaniu poszczególnych inwestycji zachowane będą wymogi i zakazy wynikające z przepisów odrębnych obowiązujących na tym obszarze.

Mając na względzie ponadlokalną wartość środowiska przyrodniczego, planowane działania inwestycyjne w obszarze gminy, poza funkcją mieszkaniową i indywidualną rekreacyjną (w tym letniskową), będą uzgadniane z jednostkami odpowiedzialnymi za ochronę i kształtowanie środowiska.

Na terenie sołectwa znajduje się aleja lipowa przy drodze Lniano-Mszano, złożona 585 drzew oraz pomniki przyrody w parku na terenie parku wiejskiego w Lnianku.

Tabela 24. Pomniki przyrody zlokalizowane w Mszanie

Lokalizacja	Forma	Nazwa	Sztuk	Obwody przy Powołaniu [cm]	Akt prawny
wzdłuż drogi Lniano-Mszano	aleja przydrożna	496 lip drobnolistnych, 54 klony zwyczajne, 21 klony jawory, jesion wyniosły	585	od 140 do 400, od 140 do 350	Rozporządzenie nr 18/92 Wojewody Bydgoskiego z dnia 8 czerwca 1992 roku
Lnianek park wiejski	grupa drzew	3 lipy drobnolistne, klon zwyczajny, 3 dęby bezszypułkowe, szpaler 12 dębów bezszypułkowych	19	318, 575 i 630, 283, 377, 329 i 317, od 253 do 334	Rozporządzenie nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993

Źródło: Aktualizacja programu Ochrony Środowiska dla Gminy Lniano na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019

Infrastruktura przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Na infrastrukturę społeczną w sołectwie Mszano składają się świetlica wiejska oraz plac zabaw, natomiast miejscowość nie posiada innej infrastruktury społecznej czy rekreacyjno-sportowej. Istniejąca świetlica wiejska wymaga przebudowy i rozbudowy (w tym modernizacji energetycznej).

Na sieć komunikacyjną sołectwa składają się droga powiatowa nr 1211C relacji Lniano-Tleń oraz drogi gminne, w tym wymagające modernizacji 030415C Pod Ryszkę -Mszano o długości 2,45 km oraz 030417C Mszano-Sierosław o długości 1,485 km.

Na obszarze sołectwa nie ma kanalizacji sanitarnej, jednak wszystkie budynki posiadają przydomowe oczyszczalnie ścieków, zwiększające ochronę zasobów przyrodniczych otuliny Wdeckiego Parku Krajobrazowego. Na obszarze wsi nie występuje infrastruktura gazowa.

Mieszkańcy Mszana podczas procesu tworzenia programu rewitalizacji, podobnie jak w przypadku pozostałych obszarów rewitalizacji, wskazywali na potrzebę ożywienia społecznego i zawodowego mieszkańców sołectwa poprzez ożywienie świetlicy wiejskiej dzięki zorganizowanym zajęciom oraz przebudowie budynku umożliwiającej znaczne zwiększenie liczby i zakresu zajęć aktywizacyjnych.

Podsumowanie analizy wskaźnikowej

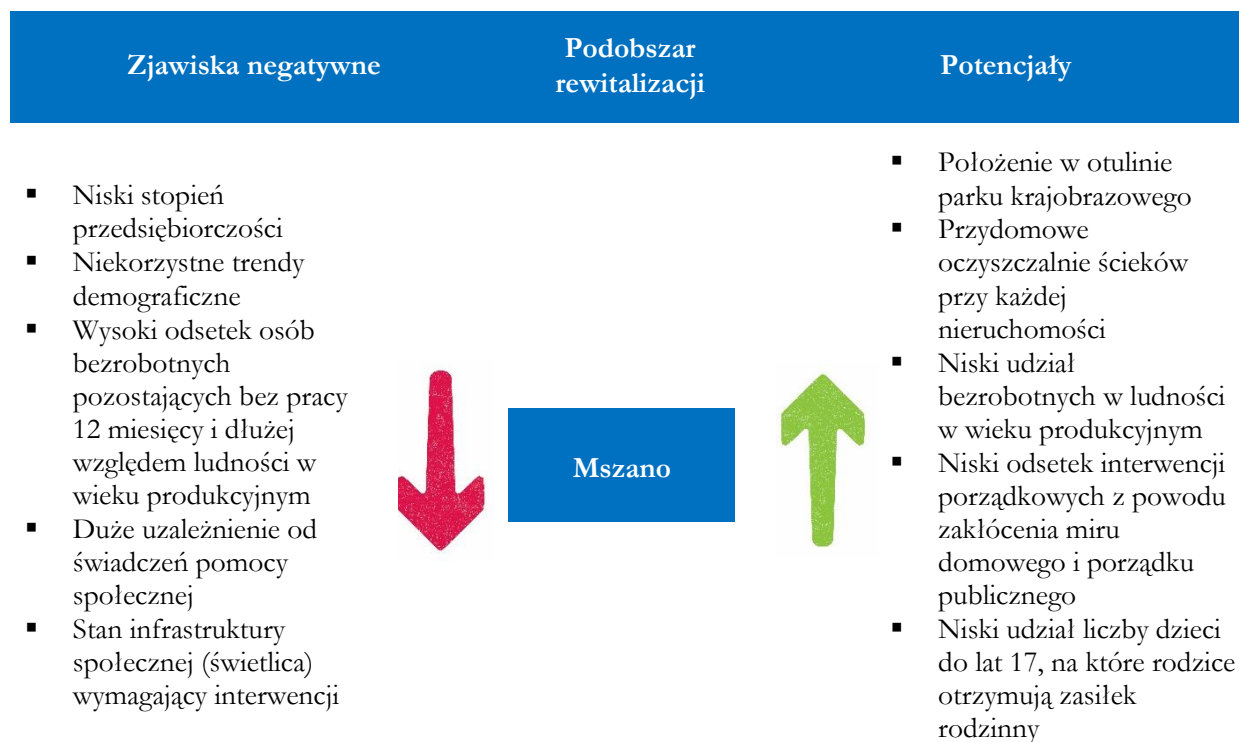
Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika dla miejscowości	Wartość wskaźnika dla gminy
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	11,9%	11,3%
Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym	18,9%	16,7%
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	5,1%	6,1%
Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	2,9%	1,9%
Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	22,2%	14,4%
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	13,3%	10,9%
Udział gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze	12,9%	4,2%
Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	30,0%	36,0%
Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia (wg I kryterium szczegółowego)	63%	62%*
Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	4,6	6,7

*W województwie

Legenda

- Wartości wskaźnika korzystne w stosunku do średniej dla gminy
- Wartości wskaźnika niekorzystne w stosunku do średniej dla gminy
- Wartości wskaźnika dla gminy/*województwa

Schemat 7. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze sołectwa Ostrowite

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Dla optymalnego przygotowania procesu rewitalizacji, pierwszym krokiem było przeprowadzenie pełnej diagnozy problemów z jakimi borykają się mieszkańcy i użytkownicy gminy Lniano. Na tej podstawie zdefiniowana została wizja zmiany (odnowy) obszaru wymagającego rewitalizacji, czyli sołectwa Mszano oraz część (zawężony obszar) miejscowości sołectw Ostrowite i Siemkowo. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego obejmuje okres do 2023 r. i odnosi się do wszystkich sfer, w których zdiagnozowano problemy.

Ważne przy określaniu wizji było poznanie oczekiwań społeczeństwa wobec zamierzonej rewitalizacji danego obszaru – dotyczy to zarówno mieszkańców i użytkowników obszaru rewitalizacji, jak i wszystkich, na których będą mieć wpływ podjęte działania rewitalizacyjne. Przeprowadzone spotkania z mieszkańcami oraz badanie ankietowe wskazały najbardziej oczekiwane efekty procesu rewitalizacji:

- Modernizacja i doposażenie miejsc aktywizacji społeczno-zawodowej i kulturalnej mieszkańców,
- Stworzenie warunków mieszkańców do podejmowania działań na rzecz integracji społeczności, , zwłaszcza integracji międzypokoleniowej oraz kultywowania tradycji, m.in. poprzez wsparcie ze strony animatora kultury,
- Organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży umożliwiających wszechstronny rozwój i zwiększenie kompetencji kluczowych
- Modernizacja i doposażenie obiektów przeznaczonych na cele społeczne (świetlic w Siemkowie, Ostrowitem i Mszanie), ich otoczenia oraz obiektów aktywizacji rekreacyjno-sportowej,

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę oraz wyniki badań ankietowych, sformułowano następującą wizję obszaru rewitalizacji:

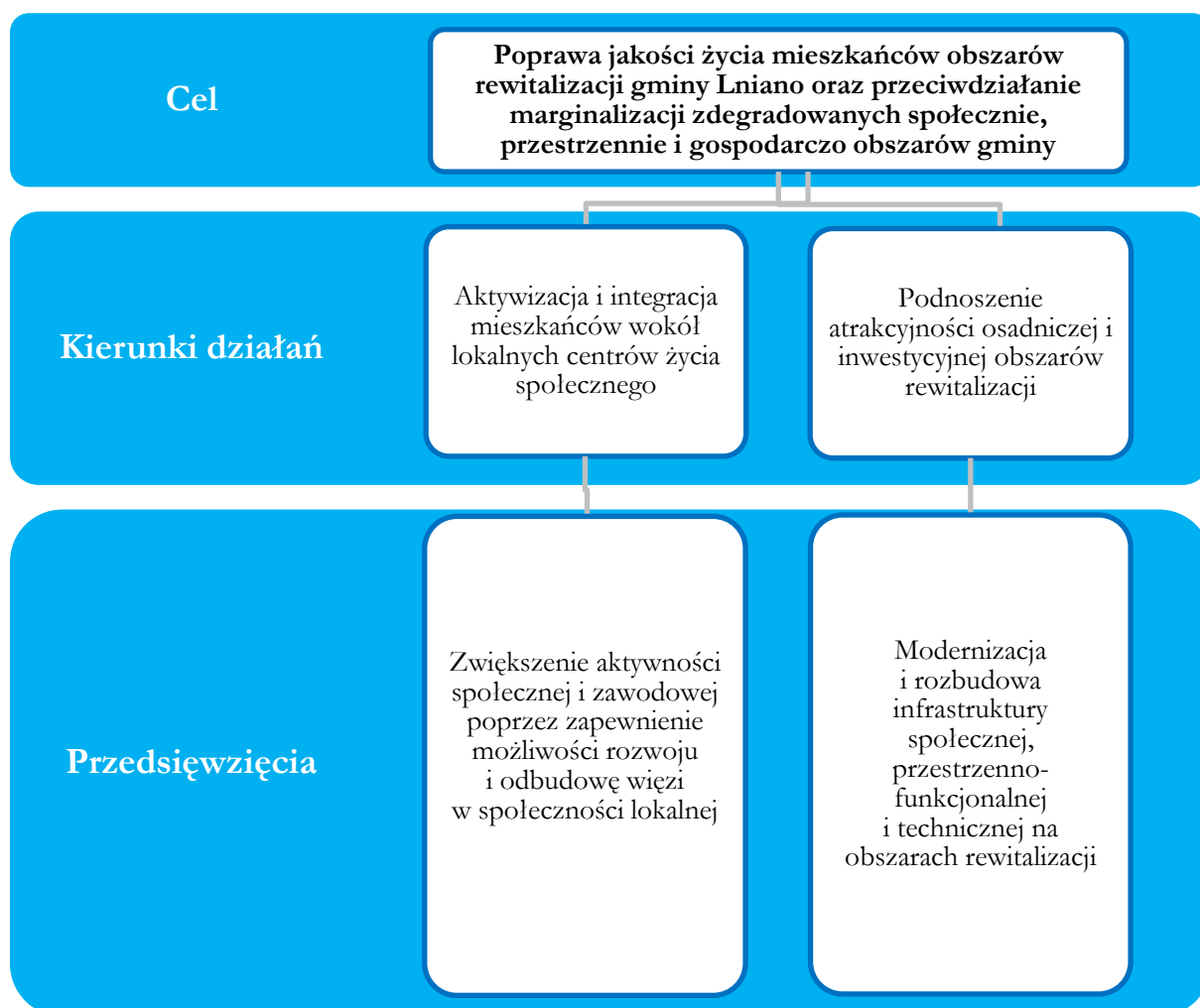
W wyniku przeprowadzonej interwencji w 2023 r. obszar rewitalizacji, obejmujący swoim zasięgiem sołectwo Mszano oraz część (zawężony obszar) sołectw Ostrowite i Siemkowo, będzie zamieszkiwało aktywne oraz zintegrowane społeczeństwo, wykorzystujące lokalne potencjały i zasoby do podniesienia poziomu życia dzięki aktywizacji zawodowej i społecznej grup zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz dzięki rozwinięciu zainteresowań i kompetencji wszystkich grup wiekowych w zmodernizowanych i doposażonych lokalnych centrach życia społecznego.

Wizję pozwolą zrealizować wskazane w Rozdziale 7 cele i kierunki działań.

Rozdział 7. Cele rewitalizacji i kierunki działań

W odpowiedzi na problemy zidentyfikowane na etapie diagnozy i konsultacji społecznych wyznaczono odpowiadające im cele rewitalizacji odnoszące się przede wszystkim do sfery społecznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Poniżej sformułowane cele są pochodną wizji określającej stan końcowy procesu rewitalizacji w roku 2023 i są ukierunkowane na osiągnięcie efektów procesów rewitalizacji w województwie kujawsko-pomorskim. Cele zostały opisane przy pomocy skwantyfikowanych wskaźników z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi. Do każdego z celów rewitalizacji przypisano konkretne kierunki działań. Stanowią one zestawienie najważniejszych grup działań pozwalających na osiągnięcie założonych celów.

Schemat 8. Cel rewitalizacji, kierunki działań i przedsięwzięcia

Źródło: Opracowanie własne

Powyższy cel został opisany skwantyfikowanymi wskaźnikami, z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi planowanymi do osiągnięcia w 2023 r. Planowane wartości poszczególnych wskaźników do osiągnięcia przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Wskaźniki dla celu rewitalizacji

Nazwa wskaźnika	Rok bazowy	Rok docelowy
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - osoby	0	150
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu – osoby	0	37
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – osoby	0	21
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna - osoby	0	90
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - szt.	0	3
Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów - osoby	0	300

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział 8. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Dla zapewnienia osiągnięcia wyznaczonych celów oraz wyprowadzenia obszarów rewitalizowanych ze stanu kryzysowego, a także zrealizowania wytyczonych kierunków działań niezbędne jest wskazanie głównych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Na przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się projekt lub grupa projektów i innych działań w szczególności o charakterze społecznym, gospodarczym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, wynikających z programu rewitalizacji i logicznie powiązanych z treścią oraz celami programu.

W poniższej tabeli wskazano kluczowe dla procesu rewitalizacji przedsięwzięcia oraz projekty rewitalizacyjne nastawione na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów. Natomiast kolejna tabela zawiera zbiorczy opis tzw. uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja również pośrednio przyczyni się do osiągnięcia założonych efektów rewitalizacji.

Tabela 25. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji ¹⁰	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹¹	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
CEL REWITALIZACJI: Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów rewitalizacji gminy Lniano oraz przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, przestrzennie i gospodarczo obszarów gminy									
Kierunek działań: Aktywizacja i integracja mieszkańców wokół lokalnych centrów życia społecznego									
1	Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej poprzez zapewnienie możliwości rozwoju i odbudowę więzi w społeczności lokalnej	1. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz działania edukacyjne i aktywizujące dla mieszkańców objętych programem rewitalizacji w miejscowości Mszano	S	Gmina Lniano	Celem projektu jest aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców sołectwa Mszano, w tym zwłaszcza grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zmniejszenie izolacji i marginalizacji tych grup poprzez integrację społeczną oraz wyposażenie ich w umiejętności i kwalifikacje zawodowe. Oczekiwane rezultaty: podniesienie kompetencji społeczno-zawodowych; zwiększenie motywacji do działania; wzmocnienie wiary we własne możliwości; podniesienie samooceny, zwiększenie	OR Mszano	70 000,00	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby] - 50 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu - 12 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących	- Listy obecności uczestników w zajęć

¹⁰ 1 – Mszano, 2 – Ostrowite, 3 - Siemkowo.¹¹ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T – techniczny.

Obszar rewitalizacji ¹⁰	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹¹	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					poczucia wpływu na własne życie, zmniejszenie marginalizacji i izolacji społecznej; nabycie umiejętności społecznych oraz umiejętności kreatywnego i zdrowego spędzania czasu wolnego. Działania skierowane będą do wszystkich grup wiekowych. W ramach zajęć przewiduje się m.in.: - realizację zajęć zwiększających kompetencje społeczne i zawodowe osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym zajęcia z podstawy technik informatycznych. - realizację zajęć opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży oraz organizację atrakcyjnego i bezpiecznego wypoczynku letniego, - realizację zajęć umożliwiających rozwój kulturalny mieszkańców (np. regularnie przeprowadzane wieczorki poetyckie)			po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) - 7 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna - 30	

Obszar rewitalizacji ¹⁰	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹¹	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					- realizację zajęć pozwalających na kultywowanie lokalnych tradycji i rozwój nowych umiejętności mieszkańców (np. warsztaty kulinarne, przygotowywanie tradycyjnych i nowoczesnych kompozycji kwiatowych, nauka technik origami) - realizację zajęć promujących zdrowy styl życia, w tym zasad zdrowego żywienia i zwiększenia aktywności fizycznej mieszkańców.				
2	Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej poprzez zapewnienie możliwości rozwoju i odbudowę więzi w społeczności lokalnej	2. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz działania edukacyjne i aktywizujące dla mieszkańców objętych programem rewitalizacji w miejscowości Ostrowite	S	Gmina Lniano	Celem projektu jest aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców sołectwa Ostrowite, w tym zwłaszcza grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zmniejszenie izolacji i marginalizacji tych grup poprzez integrację społeczną oraz wyposażenie ich w umiejętności i kwalifikacje zawodowe. Oczekiwane rezultaty: podniesienie kompetencji społeczno-zawodowych; zwiększenie	OR Ostrowite	80 000,00	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby] - 60 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu - 15	- Listy obecności uczestników w zajęć

Obszar rewitalizacji ¹⁰	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹¹	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					motywacji do działania; wzmocnienie wiary we własne możliwości; podniesienie samooceny, zwiększenie poczucia wpływu na własne życie, zmniejszenie marginalizacji i izolacji społecznej; nabycie umiejętności społecznych oraz umiejętności kreatywnego i zdrowego spędzania czasu wolnego. Działania skierowane będą do wszystkich grup wiekowych. W ramach zajęć przewiduje się m.in.: - zatrudnienie animatora, - realizację zajęć zwiększających kompetencje społeczne i zawodowe osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym zajęcia z podstawy technik informatycznych. - realizację zajęć opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży oraz organizację atrakcyjnego i bezpiecznego wypoczynku letniego,			Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) - 8 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna - 35	

Obszar rewitalizacji ¹⁰	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹¹	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					- realizację zajęć umożliwiających rozwój kulturalny mieszkańców (np. regularnie przeprowadzane wieczorki poetyckie) - realizację zajęć integracyjnych pozwalających na kultywowanie lokalnych tradycji i rozwój nowych umiejętności mieszkańców (np. warsztaty kulinarne, przygotowywanie tradycyjnych i nowoczesnych kompozycji kwiatowych, nauka technik origami) - realizację zajęć promujących zdrowy styl życia, w tym zasad zdrowego żywienia i zwiększenia aktywności fizycznej mieszkańców (aerobik, inne formy aktywności).				
3	Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej poprzez zapewnienie możliwości rozwoju i	3. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz działania edukacyjne i aktywizujące dla mieszkańców objętych	S	Gmina Lniano	Celem projektu jest aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców sołectwa Siemkowo, w tym zwłaszcza grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zmniejszenie izolacji i marginalizacji tych grup	OR Siemkowo	60 000,00 zł	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby] –40 Liczba osób zagrożonych	- Listy obecności uczestników w zajęć

Obszar rewitalizacji ¹⁰	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹¹	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
	odbudowę więzi w społeczności lokalnej	programem rewitalizacji w miejscowości Siemkowo.			poprzez integrację społeczną oraz wyposażenie ich w umiejętności i kwalifikacje zawodowe. Oczekiwane rezultaty: podniesienie kompetencji społeczno-zawodowych; zwiększenie motywacji do działania; wzmocnienie wiary we własne możliwości; podniesienie samooceny, zwiększenie poczucia wpływu na własne życie, zmniejszenie marginalizacji i izolacji społecznej; nabycie umiejętności społecznych oraz umiejętności kreatywnego i zdrowego spędzania czasu wolnego. Działania skierowane będą do wszystkich grup wiekowych. W ramach zajęć przewiduje się m.in.: - realizację zajęć zwiększających kompetencje społeczne i zawodowe osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym zajęcia z podstawy technik			ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu - 10 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) - 6 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna - 25	

Obszar rewitalizacji ¹⁰	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹¹	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					informatycznych. - realizację zajęć opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży oraz organizację atrakcyjnego i bezpiecznego wypoczynku letniego, - realizację zajęć umożliwiających rozwój kulturalny mieszkańców (np. regularnie przeprowadzane wieczorki poetyckie) - realizację zajęć integracyjnych pozwalających na kultywowanie lokalnych tradycji i rozwój nowych umiejętności mieszkańców (np. warsztaty kulinarne, przygotowywanie tradycyjnych i nowoczesnych kompozycji kwiatowych, nauka technik origami) - realizację zajęć promujących zdrowy styl życia, w tym zasad zdrowego żywienia i zwiększenia aktywności fizycznej mieszkańców (aerobik, inne formy aktywności).				

Obszar rewitalizacji ¹⁰	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹¹	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
Kierunek działań: Podnoszenie atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej obszarów rewitalizacji									
1	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej, przestrzenno funkcjonalnej i technicznej na obszarach rewitalizacji	4. Przebudowa i rozbudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Mszano	PF	Gmina Lniano	Przedmiotem projektu jest rozbudowa i przebudowa istniejącego budynku świetlicy, w której prowadzona będzie działalność na rzecz lokalnej społeczności wiejskiej. Zakres prac budowlanych obejmuje: - w części przebudowywanej wykucie nowych otworów oraz замуrowanie istniejących, - wyburzenie ścian wewnętrznych działowych oraz wewnętrznej ściany nośnej, - wyburzenie istniejącego stropu drewnianego i wykonanie nowego ocieplonego wełną mineralną, - sufit podwieszany, - docieplenie styropianem ścian zewnętrznych, - wykonanie nowej podłogi, - roboty tynkarsko - malarskie, glazura, płytki ceramiczne, - stolarka drzwiowa i okienna,	OR Mszano nr dz. 31/6 Obręb Mszano, arkusz 2	400 000,00	- Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów – 100)	- Protokół odbioru końcowego

Obszar rewitalizacji ¹⁰	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹¹	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					- instalacje wod.-kan., c.o., elektryczne, wentylacja, - rozbudowa - budynek parterowy niepodpiwniczony 6,49 m x 14,35 m , funkcjonalnie połączony z istniejącą zabudową, - dach z blachodachówki , - nawierzchnie drogowe wokół świetlicy				
2	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej, przestrzennie funkcjonalnej i technicznej na obszarach rewitalizacji	5. Przebudowa i rozbudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Ostrowite	PF		Przedmiotem projektu jest przebudowa istniejącego budynku świetlicy, w której prowadzona będzie działalność na rzecz lokalnej społeczności wiejskiej. Zakres prac budowlanych obejmuje: - wykonanie nowej podłogi i sufitów, - roboty tynkarsko - malarskie, glazura, płytki ceramiczne, - wymiana stolarki drzwiowej i okiennej, - instalacje wod.-kan., c.o., elektryczne, wentylacja, - wymiana pokrycia dachowego.	Ostrowite dz. 6/12, obręb Ostrowite, arkusz nr 6	200 000,00	- Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów – 100 osób - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1	Protokół odbioru końcowego

Obszar rewitalizacji ¹⁰	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹¹	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
3	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej, przestrzenno funkcjonalnej i technicznej na obszarach rewitalizacji	6. Przebudowa i rozbudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Siemkowo	PF		Przedmiotem projektu jest przebudowa istniejącego budynku świetlicy, w której prowadzona będzie działalność na rzecz lokalnej społeczności wiejskiej. Zakres prac budowlanych obejmuje: - remont elewacji, - wykonanie nowej podłogi i sufitów, - roboty tynkarsko - malarskie, glazura, płytki ceramiczne, - wymiana stolarki drzwiowej i okiennej, - instalacje wod.-kan., c.o., elektryczne, wentylacja, - wymiana pokrycia dachowego	Siemkowo dz. 7/3, obręb Siemkowo, arkusz 3	400 000,00	- Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów – 100 osób - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.	

Źródło: Opracowanie na podstawie zgłoszonych fiszek projektowych.

Rozdział 9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych

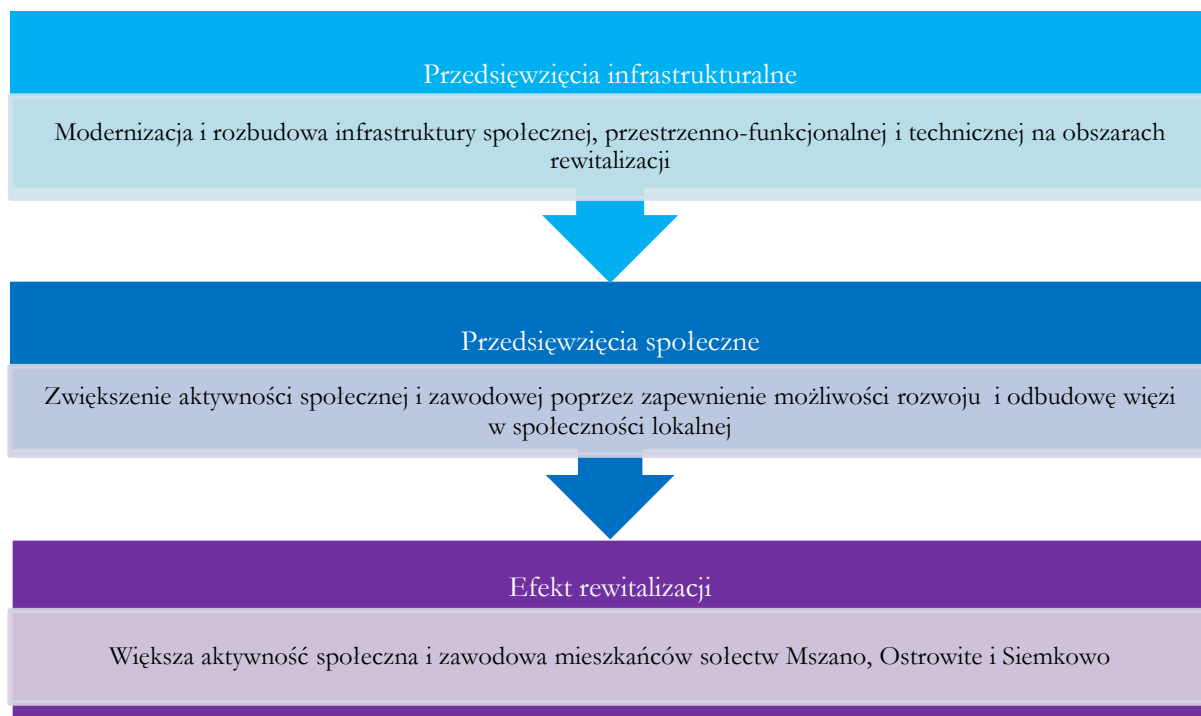
Podczas programowania procesu rewitalizacji nadrzędną zasadą jaką kierowano się przy wyborze projektów rewitalizacyjnych było zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach, przede wszystkim przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym oraz komplementarnością źródeł finansowania.

Koncepcja projektów zintegrowanych

Zastosowano również tzw. formułę projektów zintegrowanych, która polega na tym, że w przypadku realizacji projektów infrastrukturalnych są one jedynie niezbędną bazą umożliwiającą realizację projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, ukierunkowanych na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na obszarze wskazanym do rewitalizacji (Mszano, Ostrowite, Siemkowo). Przy czym **projekty infrastrukturalne pełnią jedynie funkcję uzupełniającą** dla projektów społecznych, a ich realizacja jest niezbędna dla prowadzenia działań społecznych. Ponadto projekty rewitalizacyjne będą komplementarne z działaniami społecznymi i kulturowymi realizowanymi cyklicznie przez Gminę Lniano oraz np. przez grupy nieformalne, co pozytywnie wpłynie na zasięg i moc oddziaływania przedsięwzięć planowanych w ramach rewitalizacji.

Na wszystkich obszarach rewitalizacji jedynymi obiektami, w których mogą być prowadzone działania z zakresu integracji o charakterze środowiskowym i animacji lokalnej społeczności oraz aktywizacji społeczno-zawodowej są świetlice wiejskie. Niestety obecny stan budynków, w których znajdują się świetlice jest niezadowolający – wymagają one modernizacji i doposażenia. **W obecnej chwili stan tych obiektów i braki w wyposażeniu oraz infrastrukturze towarzyszącej sprawiają, że realizowanie tam planowanych działań z zakresu rewitalizacji społecznej nie jest możliwe.** Dlatego pierwszym krokiem jaki należy podjąć w ramach rewitalizacji jest realizacja przedsięwzięć infrastrukturalnych dotyczących remontu i doposażenia świetlic, a w kolejnym kroku w tych odnowionych świetlicach prowadzone będą zaplanowane przedsięwzięcia społeczne. Poniższy schemat przedstawia koncepcję zintegrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Schemat 9. Koncepcja zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło: Opracowanie własne

Komplementarność przestrzenna

Projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji w sołectwach: Mszano i części sołectw Ostrowite i Siemkowo wyznaczonej do rewitalizacji. Zasięg ich oddziaływania będzie dużo większy niż wyznaczony obszar rewitalizacji, gdyż z efektów rewitalizacji przestrzennej (ze zmodernizowanej infrastruktury) będą korzystać nie tylko mieszkańcy danego obszaru, ale również mieszkańcy innych miejscowości, przedsiębiorcy i turyści. Dzięki tak dużemu promieniowaniu zaplanowanych projektów zapewnione zostanie, że program rewitalizacji będzie efektywnie oddziaływał na całą gminę. Projekty te będą mieć pozytywny wpływ na obszar i mieszkańców gminy, przyczynią się do zwiększenia integracji i aktywizacji społeczności lokalnych, zarówno wewnątrz sołectwa, jak i na poziomie gminnym.

Prowadzone działania nie spowodują przenoszenia problemów z obszarów rewitalizacji na inne obszary. Nie będą również prowadzić do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

Komplementarność problemowa

Projekty rewitalizacyjne zaplanowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Lniano na lata 2016-2023 stanowią wzajemne dopełnienie tematyczne tak, aby oddziaływały na obszar rewitalizacji w niezbędnych aspektach: społecznym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym. Tym samym prowadzona rewitalizacja ma charakter kompleksowy (a nie fragmentaryczny), a realizowane projekty doprowadzą wskazany obszar do pożądanego stanu, o którym mowa w rozdziale 3.2. *Cele rewitalizacji i kierunki działań.*

Komplementarność problemową podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny w innych niż zaplanowane aspektach zapewni każdorazowa koordynacja tematyczna i organizacyjna działań administracji, biorąca pod uwagę zapisy Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy

Lniano. Należy wskazać, że program rewitalizacji wykazuje zgodność z dokumentami strategicznymi m. in. na poziomie lokalnym, tak więc już na poziomie programowania rewitalizacji została zapewniona komplementarność problemowa.

Realizacja poszczególnych projektów rewitalizacyjnych spowoduje wyeliminowanie lub złagodzenie konkretnych problemów, których występowanie zostało zdiagnozowane na terenie objętym rewitalizacją (w rozdziale 5), ale także przyczyni się do wzmocnienia występujących potencjałów. W tabeli 25. zostały wskazane poszczególne projekty rewitalizacyjne, które są odpowiedzią na problemy/potencjały zdiagnozowane na obszarze Mszana, Ostrowitego i Siemkowa.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Przedstawiony w rozdziale 3.7. *System zarządzania realizacją programu rewitalizacji* został zaprojektowany w taki sposób, aby zapewnić efektywne współdziałanie różnych instytucji na jego rzecz (samorządu gminnego i jego jednostek organizacyjnych oraz pomocniczych, organizacji pozarządowych, sektora przedsiębiorców i mieszkańców) oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. System zarządzania programem rewitalizacji został osadzony w systemie działania i zarządzania Gminy Lniano, w związku z czym zapewniona jest komplementarność proceduralna i instytucjonalna.

Komplementarność źródeł finansowania

Projekty rewitalizacyjne zawarte w niniejszym programie będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności (FS), środków własnych gminy, sołectw (funduszy sołeckich) i organizacji pozarządowych (w tym m.in. dotacji ze środków samorządu, dotacji rządowych z konkursów, środków z EFS, FIO i środków własnych). Niewykluczone jest również angażowanie w proces rewitalizacji kapitału prywatnego (np. przedsiębiorców).

Tabela 26. Powiązanie projektów rewitalizacyjnych ze zdiagnozowanymi problemami/potencjałami

Obszar rewitalizacji	Problemy /potencjały	Kierunki działań	Przedsięwzięcia	Projekty	Cel	Efekty
Mszano	Problemy: - Niski stopień przedsiębiorczości - Niekorzystne trendy demograficzne - Wysoki odsetek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym - Duże uzależnienie od świadczeń pomocy społecznej - Stan infrastruktury społecznej (świetlica) wymagający interwencji Potencjały: - Położenie w otulinie parku krajobrazowego - Przydomowe oczyszczalnie ścieków przy każdej nieruchomości - Niski udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym - Niski odsetek interwencji porządkowych z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego - Niski udział liczby dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Aktywizacja i integracja mieszkańców wokół lokalnych centrów życia społecznego	Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej poprzez zapewnienie możliwości rozwoju i odbudowę więzi w społeczności lokalnej	Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz działania edukacyjne i aktywizujące dla mieszkańców objętych programem rewitalizacji w miejscowości Mszano	Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów rewitalizacji gminy Lniano oraz przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, przestrzennie i gospodarczo obszarów gminy	Realizacja celu rewitalizacji potwierdzona osiągnięciem planowanych rezultatów zawartych w tab. 24
		Podnoszenie atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej obszarów rewitalizacji	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej na obszarach rewitalizacji	Przebudowa i rozbudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Mszano		

Obszar rewitalizacji	Problemy /potencjały	Kierunki działań	Przedsięwzięcia	Projekty	Cel	Efekty
Ostrowite	Problemy: - Duże uzależnienie mieszkańców od pomocy społecznej - Wysoki odsetek interwencji porządkowych z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego - Niski stopień przedsiębiorczości - Niekorzystny wskaźnik obciążenia demograficznego - Infrastruktura społeczna (świetlica) wymagająca modernizacji Potencjały: - Wysoki potencjał turystyczny związany z jeziorem Ostrowite i bliskością obszarów i obiektów chronionych - Niski udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym - Niski udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem - Niski odsetek osób pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym	Aktywizacja i integracja mieszkańców wokół lokalnych centrów życia społecznego	Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej poprzez zapewnienie możliwości rozwoju i odbudowę więzi w społeczności lokalnej	Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz działania edukacyjne i aktywizujące dla mieszkańców objętych programem rewitalizacji w miejscowości Ostrowite	Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów rewitalizacji gminy Lniano oraz przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, przestrzennie i gospodarczo obszarów gminy	Realizacja celu rewitalizacji potwierdzona osiągnięciem planowanych rezultatów zawartych w tab. 24
		Podnoszenie atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej obszarów rewitalizacji	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej na obszarach rewitalizacji	Przebudowa i rozbudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Ostrowite		

Obszar rewitalizacji	Problemy /potencjały	Kierunki działań	Przedsięwzięcia	Projekty	Cel	Efekty
Siemkowo	Problemy: - Duże uzależnienie od świadczeń pomocy społecznej - Duży udział osób długotrwale bezrobotnych - Niski poziom kształcenia w szkole podstawowej - Poziom przedsiębiorczości niemal dwukrotnie niższy niż średnia dla gminy - Infrastruktura dróg gminnych wymagająca modernizacji - Stan infrastruktury społecznej (świetlica) wymagający interwencji - Brak atrakcyjnych obiektów dziedzictwa kulturowego	Aktywizacja i integracja mieszkańców wokół lokalnych centrów życia społecznego	Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej poprzez zapewnienie możliwości rozwoju i odbudowę więzi w społeczności lokalnej	Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz działania edukacyjne i aktywizujące dla mieszkańców objętych programem rewitalizacji w miejscowości Siemkowo	Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów rewitalizacji gminy Lniano oraz przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, przestrzennie i gospodarczo obszarów gminy	Realizacja celu rewitalizacji potwierdzona osiągnięciem planowanych rezultatów zawartych w tab. 24
	Potencjały: - Niski udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem - Spokój i porządek publiczny - Korzystny wskaźnik obciążenia demograficznego - Duży potencjał aktywności społecznej	Podnoszenie atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej obszarów rewitalizacji	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej na obszarach rewitalizacji	Przebudowa i rozbudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Siemkowo		

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 10. Partycypacja społeczna w Lokalnym Programie Rewitalizacji

Proces uspołeczniania realizowany jest w ramach partycypacji społecznej interesariuszy¹² na etapie diagnozowania, programowania, wdrażania oraz monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji. W literaturze przedmiotu, wśród najważniejszych celów procesu uspołeczniania można wyróżnić:

- integrację społeczności lokalnej wokół wspólnego celu i w trakcie wspólnej pracy (aktualnie widoczny jest wciąż duży stopień dezintegracji);
- utworzenie realnej reprezentacji interesów lokalnych;
- rozwinięcie kultury rozwiązywania problemów na bazie faktów i szukaniu kompromisu (gdzie wszyscy mogą być wygranymi) w przeciwieństwie do eskalowania napięć emocjonalnych między ludźmi (gdzie wszyscy przegrywają lub tylko niektórzy wygrywają);
- zmianę świadomości i mentalności ludzi w gminie, niezbędną do wprowadzania zmian;
- współfinansowanie wybranych priorytetowych zadań.¹³

Przeprowadzone konsultacje społeczne nie ograniczały się tylko do przedstawienia Programu, ale również pozwalały na wysłuchanie opinii na jego temat, modyfikowania i informowania o ostatecznej decyzji, co znacznym stopniu zmniejszyło ryzyko, że stworzony dokument nie będzie uwzględniał oczekiwań poszczególnych grup, do których jest adresowany.

W ramach tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji założono proces realizacji partycypacji społecznej polegający na:

- włączeniu w proces rewitalizacji szerokiego grona interesariuszy programu,
- udostępnianiu informacji na temat planowanych konsultacji społecznych,
- informowaniu opinii publicznej na temat działań i etapów realizacji programu,
- weryfikacji założeń programu po przeprowadzeniu konsultacji społecznych na każdym wyróżnionym etapie (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie oraz monitorowanie).

Dzięki wykorzystaniu szerokiego spektrum form partycypacji społecznej możliwe jest zaangażowanie wielu partnerów w proces rewitalizacji, co wpływa na osiąganie zamierzonych rezultatów i

¹² Do interesariuszy procesu rewitalizacji zalicza się: 1) mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz właścicieli, użytkowników wieczności nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego; 2) mieszkańców gminy innych niż wymienieni w pkt 1; 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą; 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne; 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne; 6) organy władzy publicznej; 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

¹³ A. Czyżewska: Jak planować proces rewitalizacji społeczno – gospodarczej przestrzeni miejskiej? Pracownia Badań i Innowacji Społecznych Stocznia.

wyznaczonych celów. Na każdym z etapów tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie) zapewniono udział interesariuszy obszaru rewitalizacji.

Przed wszystkim proces rewitalizacji został objęty kontrolą obywatelską, ponieważ na każdym etapie tworzenia LPR interesariusze mieli zapewniony dostęp do informacji na temat etapu realizacji dokumentu. Aby zapewnić opinii publicznej szeroki dostęp do informacji na temat prac przygotowawczych nad Lokalnym Programem Rewitalizacji, zamieszczano informacje na ten temat na stronie internetowej gminy www.lniano.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.lniano.pl, m.in. ankietę sondażową dedykowaną interesariuszom procesu rewitalizacji, informacje na temat planowanych spotkań konsultacyjnych, projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji itp.

W trakcie trwania diagnozowania sytuacji gminy Lniano oraz programowania LPR zastosowano następujące formy partycypacji społecznej:

1. **Badania sondażowe (ankiety)**, w których wzięło udział 35 mieszkańców gminy Lniano. Respondenci zostali poproszeni o udzielenie informacji na temat obszarów gminy, które ich zdaniem powinny zostać poddane rewitalizacji oraz wskazanie najważniejszych problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcyjnych oraz technicznych, jakie w ich opinii występują na wskazanym przez nich obszarze. Wyniki przeprowadzonych badań stanowiły uzupełnienie wcześniej przeprowadzonej diagnozy, opracowanej na podstawie danych zastanych.

2. **Spotkania konsultacyjne** – konsultacje społeczne w formie spotkań konsultacyjnych odbyły się w następujących terminach:

1. Na etapie diagnozowania problemów w dniu 27 czerwca 2017 r.:

- w świetlicy wiejskiej w Siemkowie o godz. 11.00
- w świetlicy wiejskiej w Ostrowitem o godz. 13.00
- w świetlicy wiejskiej w Mszano o godz. 15.00

2. Na etapie programowania w dniu 8 grudnia 2017 r.:

- w świetlicy wiejskiej w Siemkowie o godz. 11.00
- w świetlicy wiejskiej w Ostrowitem o godz. 13.00
- w świetlicy wiejskiej w Mszano o godz. 15.00

Interesariusze zostali odpowiednio wcześniej poinformowani o planowanych spotkaniach. Informacje zostały zamieszczone na stronie internetowej gminy www.lniano.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, a także na tablicach ogłoszeń oraz w postaci kurend przesyłanych sołtysom. Podczas spotkań konsultowana była w pierwszym etapie diagnoza gminy Lniano, w której zostały określone przy pomocy odpowiednich wskaźników obszary zdegradowane oraz obszary rewitalizacji, a w drugim etapie wizja oraz planowane cele i kierunki zadań oraz działania. Interesariusze mieli możliwość udzielania swoich opinii oraz sugestii w podanym przedmiocie zainteresowania.

3. **Debaty** – w trakcie spotkań konsultacyjnych prowadzone były debaty z interesariuszami procesu rewitalizacji. Podczas debaty interesariusze mieli możliwość zadawania pytań, wymiany sugestii oraz opinii na temat wyznaczonego obszaru zdegradowanego, obszaru rewitalizacji, przedstawionej diagnozy gminy Lniano. W trakcie spotkań zaobserwować można było ożywioną debatę wśród interesariuszy procesu rewitalizacji.

4. **Zbieranie uwag ustnych** – podczas spotkań konsultacyjnych zbierano uwagi ustne, które zostały uwzględnione w dalszym etapie wyznaczania obszarów zdegradowanych oraz obszarów rewitalizacji. Uwagi zgłaszane przez uczestników spotkań konsultacyjnych zapisywane były przez osobę

prowadzącą, a następnie zostały poddane analizie jakościowej. Zgromadzony materiał został wykorzystany na każdym etapie tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji.

5. Zbieranie uwag pisemnych – w trakcie konsultacji zbierane były uwagi pisemne za pomocą formularza uwag w formie papierowej lub elektronicznej. Materiały dotyczące programu, zamieszczane na etapie diagnozy oraz programowania na stronie internetowej gminy oraz na stronie BIP oraz dostępne w formie papierowej w sekretariacie gminy, umożliwiały wszystkim zainteresowanym zapoznanie się z bieżącym stanem prac oraz wyrażenie opinii i oceny.

6. Warsztaty – formą partycypacji społecznej były także warsztaty prowadzone podczas spotkań konsultacyjnych. W trakcie warsztatów stosowano także następujące formy aktywizacji uczestników: burze mózgów, pracę nad problemem. Przeprowadzone warsztaty pozwoliły stworzyć m. in. listę problemów, z jakimi boryka się Gmina Lniano, które dostrzegają uczestnicy spotkania oraz wizję, do której chcieliby dążyć, a także określić kierunki działań mających na celu wyprowadzenie obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Czynny udział interesariuszy w warsztatach miał na celu zwiększenie stopnia ich zaangażowania w sprawę społeczne.

Po zakończeniu wszystkich wymienionych form konsultacji społecznych zostały sporządzone raporty podsumowujące ich przebieg. Interesariusze mieli możliwość współdecydowania, zgłaszane przez nich uwagi zostały uwzględnione podczas tworzenia raportu z przebiegu konsultacji społecznych, a następnie wykorzystane podczas dalszego tworzenia LPR. Szczególnie cenne były uwagi dotyczące wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz problemów z jakimi boryka się gmina.

Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań, nie tylko na etapie diagnozowania czy programowania lecz także podczas zarządzania, wdrażania i monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Po podjęciu przez Radę Gminy uchwały w sprawie uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Lniano na lata 2016-2023 i pozytywnej ocenie programu przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2016-2020, rozpocznie się etap wdrażania programu i monitorowanie postępów. Etap ten potrwa do roku 2023 lub wcześniejszego zrealizowania programu.

Przedmiotem partycypacji na tym etapie będą działania adresowane do mieszkańców, oraz podmiotów prowadzących działalność gospodarczą lub społeczną, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, jednostek samorządu terytorialnego, itp. z terenów objętych rewitalizacją. W ten sposób będzie zapewniona zasada partnerstwa polegająca na włączeniu szerokiego grona partnerów, współdecydowanie oraz kontrola obywatelska. Zaangażowanie interesariuszy w proces wdrażania i monitorowania LPR polegać będzie na rozwijaniu dialogu między partnerami, zgłaszaniu propozycji nowych projektów rewitalizacyjnych, uczestnictwie w przygotowaniu raportów z realizacji Programu, zaangażowaniu przy realizacji projektów i rozległych tematycznie zadań. Proces partycypacji społecznej na etapie wdrażania i monitorowania szerzej opisano w dalszej części niniejszego dokumentu.

Po podjęciu przez Radę Gminy uchwały w sprawie uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Lniano na lata 2016-2023 i pozytywnej ocenie programu przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2016-2020, rozpocznie się etap wdrażania programu i monitorowanie postępów. Etap ten potrwa do roku 2023 lub wcześniejszego zrealizowania programu.

Aby zapewnić i utrzymać zainteresowanie społeczeństwa rewitalizacją oraz zagwarantować wszystkim interesariuszom wiedzę i możliwość uczestniczenia w procesie rewitalizacji, przez cały okres wdrażania prowadzone będą działania związane z promocją i informowaniem o realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych zawartych w programie i stanie wdrażania programu. W celu zapewnienia

każdemu zainteresowanemu dostępu do tych informacji i możliwość zgłaszania uwag przewidywane są następujące formy konsultowania/informowania:

- strona internetowa www.Lniano.pl,
- biuletyn Informacji Publicznej,
- kurendy i zebrania sołeckie,
- promocja działań rewitalizacyjnych podczas lokalnych imprez,
- wykorzystanie opinii przedstawicieli lokalnych społeczności i ich liderów.

Rozdział 11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/ przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tabela 27. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ¹⁴	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁵	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania			
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne
									EFS	EFRR	Inne	
1	I-IV kw. 2018	4. Przebudowa i rozbudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Mszano	PF	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej, przestrzennofunkcjonalnej i technicznej na obszarach rewitalizacji	Gmina Lniano	400 000,00	85	340 000,00	-	X	Budżet Gminy, fundusz sołecki	-
1	I-IV kw. 2019	1. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz działania edukacyjne i aktywizujące dla mieszkańców objętych programem rewitalizacji w miejscowości Mszano	S	Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej poprzez zapewnienie możliwości rozwoju i odbudowę więzi w społeczności lokalnej	Gmina Lniano	70 000,00	85	59 500,00	X		Budżet Gminy, fundusz sołecki, udział ngo i grup nieform.	
2	I-IV kw. 2019	5. Przebudowa i rozbudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Ostrowite	PF	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej, przestrzennofunkcjonalnej i technicznej na obszarach rewitalizacji	Gmina Lniano	200 000,00	85	510 000,00		X	Budżet Gminy, fundusz sołecki	-

¹⁴ 1 – Mszano, 2 – Ostrowite, 3 - Siemkowo.

¹⁵ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ¹⁴	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁵	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania			
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne
									EFS	EFRR	Inne	
2	I-IV kw. 2020	2. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz działania edukacyjne i aktywizujące dla mieszkańców objętych programem rewitalizacji w miejscowości Ostrowite	S	Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej poprzez zapewnienie możliwości rozwoju i odbudowę więzi w społeczności lokalnej	Gmina Lniano	80 000,00	85	68 000,00	X	-	Budżet Gminy, fundusz sołecki, udział ngo i grup nieform.	-
3	I-IV kw. 2020	6. Przebudowa i rozbudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Siemkowo	PF	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej, przestrzennofunkcjonalnej i technicznej na obszarach rewitalizacji	Gmina Lniano	400 000,00	85	127 500,00	X	-	Budżet Gminy, fundusz sołecki	-
3	I-IV kw. 2021	3. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz działania edukacyjne i aktywizujące dla mieszkańców objętych programem rewitalizacji w miejscowości Siemkowo	S	Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej poprzez zapewnienie możliwości rozwoju i odbudowę więzi w społeczności lokalnej	Gmina Lniano	60 000,00	85	51 000,00	X		Budżet Gminy, fundusz sołecki, udział ngo i grup nieform.	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych

Rozdział 12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

Złożoność procesu rewitalizacyjnego wymaga właściwego zarządzania w celu uzyskania zamierzonych efektów rewitalizacji oraz odpowiadających im kierunków działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.

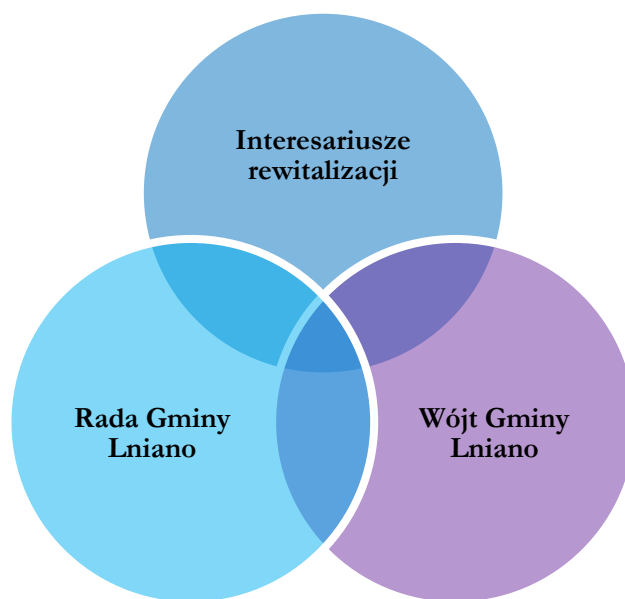
Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji i ich zadania

Po podjęciu uchwały przez Radę Gminy w sprawie uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Lniano na lata 2016-2023 i pozytywnej ocenie Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2016-2020, rozpocznie się etap wdrażania programu i monitorowanie postępów. Etap ten potrwa do roku 2023 lub wcześniejszego zrealizowania celów programu.

Jednym z kluczowych czynników sukcesu programu rewitalizacji jest sprawna koordynacja działań i sprawny przepływ informacji pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w jego realizację. Istotą procesu rewitalizacji jest prowadzenie przez interesariuszy skoordynowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Charakterystyka interesariuszy i mechanizmy partycypacyjne opisane zostały w rozdziale 10.

Głównymi podmiotami zaangażowanymi w proces przygotowania i wdrożenia programu są: Wójt Gminy, Rada Gminy i interesariusze rewitalizacji.

Schemat 10. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 28. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji

Podmiot	Zadania
Interesariusze rewitalizacji	- Aktywny udział w pracach związanych z wdrażaniem programu rewitalizacji i jego realizacją, m. in. poprzez udział w spotkaniach dotyczących rewitalizacji, opiniowanie sposobu wdrażania programu i realizacji poszczególnych zadań. - Wskazywanie potrzeb rewitalizacyjnych danego obszaru.
Wójt Gminy Lniano	- Koordynowanie całego procesu rewitalizacji, - Prowadzenie analiz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, sporządzeniu lub zmianie programu, ocenie aktualności i stopnia jego realizacji, - Prowadzenie konsultacji społecznych, - Wystąpienie z wnioskiem do Rady Gminy o podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Lniano na lata 2016-2023.
Rada Gminy	- Podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Lniano na lata 2016-2023, - Zatwierdzenie i uchwalenie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Lniano na lata 2016-2023, - Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Lniano na lata 2016-2023, służących realizacji zadań własnych gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, - Uchwalanie zmian Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Lniano na lata 2016-2023, - Podjęcie uchwały o uchyleniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Lniano na lata 2016-2023 w całości lub w części w przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych.

Źródło: Opracowanie własne

Sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji

Ponieważ koordynatorem całego procesu rewitalizacji będzie Urząd Gminy Lniano, który jako instytucja samorządowa posiada odpowiedni potencjał organizacyjny oraz doświadczenie niezbędne do realizacji tego zadania, Wójt Gminy Lniano wyznaczy pracownika (pracowników) odpowiedzialnego za wsparcie wszystkich powyższych organów w realizacji ich zadań.

Tabela 29. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji

Podmiot	Zadania
Urząd Gminy Lniano – wyznaczony pracownik (pracownicy)	- Współpraca ze wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w realizację programu, - Koordynowanie działań projektowych wymagających jednoczesnego zaangażowania jednostek i spółek gminy oraz strony społecznej, - Składanie wniosków i pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację projektów, - Ocena projektów zgłoszonych do realizacji na obszarze objętym rewitalizacją pod kątem osiągnięcia celów programu, - Przygotowywanie projektów aktualizacji programu, w tym w szczególności wykazu projektów, - Promocja programu, - Organizacja i wdrażanie systemu monitorowania programu, - Dokonywanie okresowych przeglądów realizacji zadań, - Sporządzanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji programu, - Współpraca z innymi referatami Urzędu Gminy w zakresie realizacji programu.

Źródło: Opracowanie własne

Wdrażanie lokalnego programu rewitalizacji wymaga zaangażowania lokalnych partnerów z sektora: publicznego, społecznego i gospodarczego. Realizacja niniejszego programu wiąże się z udziałem

podmiotu zarządzającego i koordynującego poszczególne działania także w procesie monitoringu i oceny programu (przede wszystkim zapewnienie zgodności z harmonogramem realizacji programu rewitalizacji).

Głównym zadaniem wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji jest ukierunkowanie, kontrolowanie i ocena z punktu widzenia zapewnienia pełnej spójności z dokumentami strategicznymi. Jest to wyjątkowo istotne z uwagi na znaczenie realizacji programu dla sprawnej implementacji pozostałych instrumentów rozwoju Gminy Lniano, a także np. dla możliwości pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych, itp.

Schemat 11. System wdrażania programu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

System informacji i promocji

Partycypacja społeczności lokalnej (szczegółowo opisana w *rozdziale 10*) na każdym etapie powstawania i realizacji programu rewitalizacji odgrywa niezmiernie istotną rolę, dostarczając najbardziej rzetelnych informacji na temat problemów, potrzeb oraz potencjałów danego obszaru, które nie są możliwe do uzyskania na podstawie jedynie analizy danych statystycznych. Zaangażowanie na każdym etapie interesariuszy zainteresowanych udziałem w programie (m.in. organizacji pożytku publicznego, stowarzyszeń, przedsiębiorców, mieszkańców gminy) umożliwi im aktywny udział w planowaniu i wdrażaniu zmian społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych zgodnie z ich potrzebami i interesami. Dlatego też niezbędne jest umożliwienie wymiany informacji i dyskusji o kształcie, jaki powinna przybrać rewitalizacja za pomocą różnorodnych instrumentów promocyjnych i informacyjnych.

Działania informacyjne i promocyjne są nierozdzielnie związane z mechanizmami włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji. Aby udział lokalnej społeczności w tworzeniu i wdrażaniu programu przyniósł spodziewane efekty, konieczne jest prowadzenie szeregu działań, skupiających się przede wszystkim na:

- Organizacji zebrań z mieszkańcami zwłaszcza obszarów rewitalizowanych oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi, które stanowić mają forum wymiany informacji i pomysłów na działania rewitalizacyjne,
- Publikowaniu ogłoszeń o wszelkich sprawach związanych z rewitalizacją

- Wykorzystaniu możliwości kontaktu elektronicznego,
- Wykorzystanie przedstawicieli lokalnych społeczności i liderów.

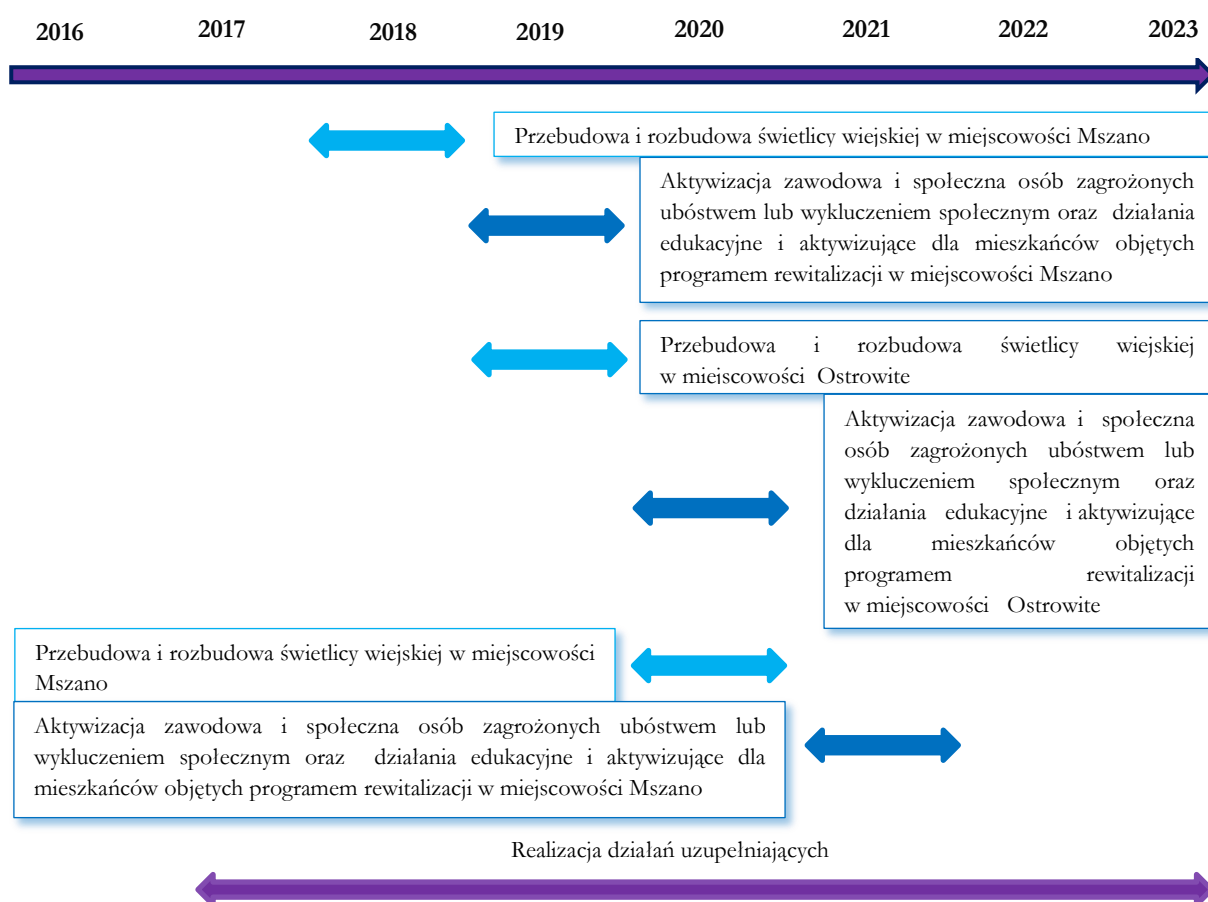
Dzięki tak zorganizowanej informacji i promocji społeczność lokalna zyska możliwość aktywnego udziału w tworzeniu wizji obszaru zdegradowanego po rewitalizacji, współdecydowania o kształcie zmian oraz kontroli społecznej nad procesem realizacji programu. Stosowane instrumenty informacji i promocji programu rewitalizacji w powiązaniu z zaawansowanymi metodami partycypacji, takimi jak współdecydowanie, aktywne uczestnictwo w projektach czy kontrola obywatelska przyczynią się do wyłonienia na obszarach rewitalizacji lokalnych liderów.

Wszelkie formy partycypacji społecznej, w połączeniu z formami informacji i promocji, mają na celu pobudzenie i aktywizację społeczności na rzecz rozwoju lokalnego z wykorzystaniem posiadanej wiedzy i doświadczenia wszystkich interesariuszy, tak aby wszelkie podejmowane działania prowadziły do urzeczywistnienia wizji obszaru po rewitalizacji.

Ramowy harmonogram realizacji programu

Ramowy harmonogram realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Lniano na lata 2016-2023 obejmuje okres od 2016 r. kiedy zostały rozpoczęte prace nad programem do końca 2023 r., czyli do planowanego zakończenia realizacji projektów wynikających z programu. Szczegółowe informacje na temat realizacji programu wynikają z rozdziału 11. *Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.*

Schemat 12. Ramowy harmonogram realizacji programu

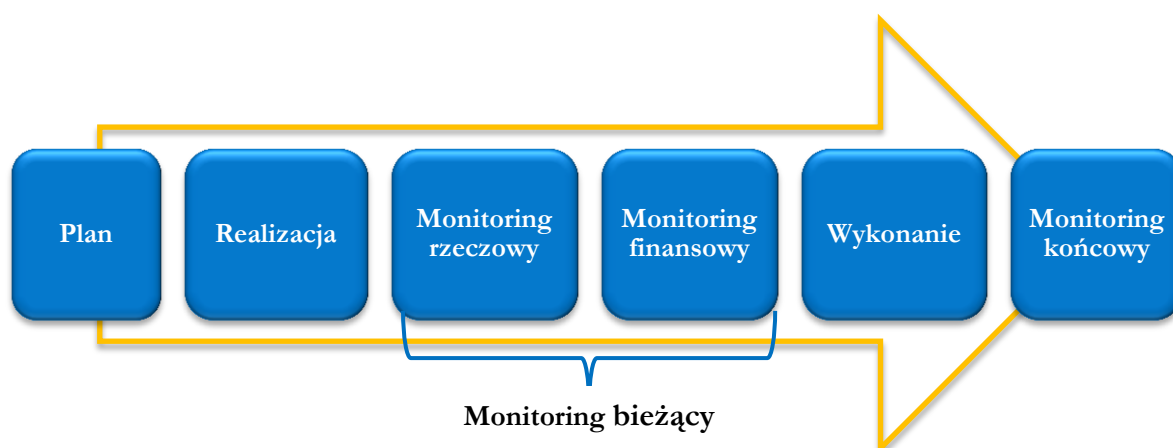
Źródło: Opracowanie własne

Rozdział 13. System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian

System monitoringu i oceny skuteczności działań

Monitorowanie postępów realizacji oparte będzie na stałym pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów. Bieżąca i systematyczna analiza danych ilościowych i jakościowych osiąganych w trakcie realizacji projektu i porównanie ich z zaplanowanymi w programie, pozwoli na wykrycie rozbieżności oraz umożliwi odpowiednio wczesną korektę możliwych do przewidzenia komplikacji. Zastosowane będą dwie formy monitoringu: monitorowanie postępu prac oraz monitorowanie środków finansowych projektu.

Schemat 13. Formy monitoringu

Źródło: Opracowanie własne

Monitoring rzeczowy obejmuje proces realizacji i polegać będzie przede wszystkim na bieżącej kontroli zakresu merytorycznego prowadzonych działań oraz harmonogramu wdrażania projektu na podstawie pomiarów osiągania założonych rezultatów oraz wskaźników realizacji i ich analizy, a także weryfikacji przedmiotowej zgodności z założeniami programu rewitalizacji.

Monitoring finansowy obejmuje zarządzanie środkami przyznanymi na realizację programu i jest podstawą oceny sprawności ich wydatkowania. Polegać będzie na bieżącej kontroli finansowych aspektów inwestycji: przepływów gotówkowych i poziomu wykorzystania funduszy w poszczególnych kategoriach budżetowych, weryfikacji kwalifikowalności kosztów oraz gromadzeniu informacji o źródłach finansowania programu i stopniu wykorzystania dotacji. Istotnym elementem będzie również kontrola wykonania wzajemnych rozliczeń i zobowiązań z podwykonawcami, ewentualnymi partnerami, uczestnikami projektu i pracownikami oraz weryfikacja finansowej zgodności z założeniami programu.

Monitoring końcowy zweryfikuje, czy wytyczone cele zostały zrealizowane.

Wszystkie projekty objęte programem rewitalizacji będą podlegały jednakowemu systemowi oceny. Odpowiedzialny za to będzie wyznaczony pracownik Urzędu Gminy Lniano. Do jego obowiązków

należeć będzie także wykonanie wzoru formularza oceny projektu, który będzie wypełniany przez poszczególne podmioty wykonujące projekty rewitalizacyjne.

Źródłem monitorowania będzie dokumentacja powykonawcza. Umożliwi to oszacowanie wartości wskaźników produktu i rezultatu z perspektywy pojedynczej inwestycji, co z kolei umożliwi opisanie i porównanie efektów w sposób jednoznaczny i przejrzysty. Gromadzenie kart projektów inwestycji już zrealizowanych pozwoli ocenić ich skuteczność oraz zdefiniować zagrożenia i szanse inwestycji o zbliżonym charakterze. Stanowić to będzie punkt odniesienia w następnych latach procesu rewitalizacji i pozwoli nadać mu pożądany kierunek oraz uniknąć błędów dotychczas popełnionych. Okresowe badanie stopnia realizacji wskaźników będzie się odbywać co 3 lata.

System wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

Ze względu na cel i charakter Lokalny Program Rewitalizacji ma formułę otwartą, tzn. że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany. Projekty odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym.

Sytuacje, w których konieczna może być zmiana programu to m.in.:

- Zmiana aktualnych warunków sytuacji społeczno-gospodarczej gminy,
- Nowo zidentyfikowane potrzeby i oczekiwania mieszkańców obszarów kryzysowych,
- Wzrost bądź spadek poziomu zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania,
- Konieczność dostosowania działań do możliwości budżetu gminy oraz dostępności środków zewnętrznych.

W przypadku stwierdzenia, że program rewitalizacji wymaga zmiany, Wójt wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę. Zmiana programu nastąpi w trybie, w jakim został on uchwalony.

Rozdział 14. Wykaz niezbędnych opinii

14.1. Opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko¹⁶ projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Lniano na lata 2016-2023 został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy celem uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu.

14.2. Opinia Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹⁷ projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Lniano na lata 2016-2023 został przedłożony do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy celem uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu.

¹⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zmianami.

¹⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zmianami.

Spis tabel

Tabela 1. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w latach 2012-2015.....	17
Tabela 2. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2013-2015	18
Tabela 3. Korzystający z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	20
Tabela 4. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze w północnej części Gminy Lniano	23
Tabela 5. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze w sołectwach położonych w północnej części Gminy Lniano	23
Tabela 6. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie gimnazjalnym w sołectwach położonych w północnej części Gminy Lniano	23
Tabela 7. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na danym obszarze	24
Tabela 8. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze w sołectwach położonych we wschodnio-centralnej części Gminy Lniano	25
Tabela 9. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze we wschodnio-centralnej części Gminy Lniano	25
Tabela 10. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze w sołectwach położonych we wschodnio-centralnej części Gminy Lniano	26
Tabela 11. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na danym obszarze	26
Tabela 12. Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze w zachodniej części gminy Lniano	27
Tabela 13. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze w zachodniej części gminy Lniano	27
Tabela 14. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie gimnazjalnym w sołectwach położonych w zachodniej części Gminy Lniano	28
Tabela 15. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na danym obszarze	28
Tabela 16. Sołectwo Mszano – negatywne zjawiska w innych sferach.....	29
Tabela 17. Sołectwo Mukrz – negatywne zjawiska w innych sferach	30
Tabela 18. Sołectwo Ostrowite – negatywne zjawiska w innych sferach	30
Tabela 19. Sołectwo Siemkowo – negatywne zjawiska w innych sferach	31
Tabela 20. Powierzchnia i ludność Gminy Lniano objęta rewitalizacją.....	32
Tabela 21. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym.....	36
Tabela 22. Pomniki przyrody zlokalizowane w Siemkowie	38
Tabela 23. Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym.....	43
Tabela 24. Wskaźniki dla celu rewitalizacji.....	55
Tabela 25. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	57
Tabela 27. Powiązanie projektów rewitalizacyjnych ze zdiagnozowanymi problemami/potencjałami	70
Tabela 30. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe	78
Tabela 32. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji.....	81
Tabela 33. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji.....	81

Spis schematów

Schemat 1. Proces rewitalizacji.....	4
Schemat 2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze Gminy Lniano	6

Schemat 3. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	8
Schemat 4. Cel rewitalizacji dla podobszarów rewitalizacji	34
Schemat 5. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze sołectwa Siemkowo	41
Schemat 5. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze sołectwa Ostrowite	47
Schemat 5. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze sołectwa Ostrowite	52
Schemat 8. Cel rewitalizacji, kierunki działań i przedsięwzięcia.....	54
Schemat 8. Koncepcja zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	68
Schemat 10. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji.....	80
Schemat 11. System wdrażania programu rewitalizacji	82
Schemat 13. Ramowy harmonogram realizacji programu	83
Schemat 15. Formy monitoringu	84

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności gminy Lniano w latach 2006-2015	15
Wykres 2. Liczba ludności w Gminie Lniano wg sołectw w 2015 r.	15
Wykres 3. Udział procentowy poszczególnych grup wiekowych w liczbie ludności w Gminie Lniano w latach 2006-2015.....	16
Wykres 4. Struktura bezrobocia w gminie Lniano w 2015 r.....	16
Wykres 5. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną (2010-2015).....	17
Wykres 6. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Lniano.....	19
Wykres 7. Struktura wiekowa ludności w Siemkowie w 2015 r.....	35
Wykres 8. Liczba bezrobotnych w Siemkowie w 2015 r.....	36
Wykres 9. Korzystający z pomocy społecznej w Siemkowie w 2015 r.....	36
Wykres 10. Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON – Siemkowo	37
Wykres 11. Struktura wiekowa ludności w Ostrowitem w 2015 r.....	42
Wykres 12. Liczba bezrobotnych w Ostrowitem w 2015 r.	42
Wykres 13. Korzystający z pomocy społecznej w Ostrowitem w 2015 r.....	43
Wykres 14. Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON – Ostrowite.....	44
Wykres 15. Struktura wiekowa ludności w Mszanie w 2015 r.....	48
Wykres 16. Liczba bezrobotnych w Mszanie w 2015 r.	48
Wykres 17. Korzystający z pomocy społecznej w Mszanie w 2015 r.	49
Wykres 18. Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON – Mszano.....	49

Spis map

Mapa 1. Położenie Gminy Lniano na tle powiatu świeckiego	14
Mapa 1. Granice obszaru zdegradowanego w Gminie Lniano.	31
Mapa 2. Granice obszaru rewitalizacji w gminie Lniano.....	33